

Rechtskrondig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen
Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen
Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

VICTOR LEEMANS : *Het nieuwe Arbeidsrecht in Duitsland.*
RECHTSPRAAK.
Hof van Beroep Gent. — 24 October 1933. — Strafrecht. — Abnormale wetgeving. — Wet van 9 April 1930. — In gesticht na het verstrijken de roepende straf. — Niet mogelijk.
Boetstraffelijke Rechtbank te Antwerpen. — 8e Kamer. — 3 Januari 1934. — Autobusdienst. — Toerist. — Uitstappen. — Geen Toepassing.
Boetstraffelijke Rechtbank te Hasselt. — 20 Januari 1934. — Qualificatie. — Wijziging. — Voorwaarden.
Boetstraffelijke Rechtbank te Antwerpen. — 8e Kamer. — 2 Januari 1934. — Verkeer. — Prioriteit. — Hoofdbaan. — Auto komend uit zijbaan. — Onvoorziene hindernis.
Boetstraffelijke Rechtbank te Hasselt. — 20 Januari 1934. — I. Advocaat. Briefwisseling tussen advocaten. — Geen gebruik zonder toestemming van afzender. — II. Auteursrecht. Voorwaarden. — Kunstwerk. — Bedrieglijk inzicht.
Handelsrechtbank Brugge. — 28 September 1933. — Betaling. Verdwijning van verkochte zaak. — Laattijdige aflevering. — Betaling aan derde.
Handelsrechtbank te Yper. — 11 October 1933. — Verkeer. — K. B. van 11 Juni 1931. — Betekenis van het woord «Plein».
Handelsrechtbank te Antwerpen. — 3e Kamer. — 15 Januari 1934. — Dienstcontract. — 20 jaren

dienst. — Ongeldige opzeg. — Schodevergoeding gelijk aan 18 maanden wedde.
Scheiderechterlijke beslissing. — 19 December 1933. — Verzekering ter zake van burgerlijke aansprakelijkheid. — Bewaarneming. — Verplichting der overeenkomst. — Niet naleving. — Verandering van het risico. — Nietigheid der polis.
Werktrechtersraad van Antwerpen. — Ontijdige doorzending. — Zetschippers. — Toepasselijkheid der wet van 9 Juli 192 op de bevoegdheid der werktrechtersraden. — Tegeneisch. — Niet ontvankelijk.
Vrederecht Antwerpen. — 2e Kanton. — 16 November 1933. — Gehuwde vrouw. — Stilzwijgend mandaat. — Huurceel. — Nietigheid.
Vrederecht Temeche. — 9 December 1933. — Kosteloze rechtspiegeling. — Vraag voor de kosten der uitvoering na een eindvonnis. — Niet ontvankelijk.
Vrederecht Antwerpen. — 3e Kanton. — 16 December 1933. — Handelshuurceel. — Wet van 5 Oogst 1933. — Vermindering. — Apotheker. — Geen Handelsaer. — Ontontvankelijkheid.
Bestuurlijke rechtspraak. — Speelhuis. — Vergunning door Gemeentebestuur. — Verbreking.
NEDERLANDSCHE RECHTSPRAAK.
Hof 's Gravenhage. — 7 Juni 1933. — Verbetering registers van den Burgerlijken Stand. — Bedrog.
WETGEVING.
Wetsvoorstel tot instelling van een Hof voor geschillen van bestuur.

403

recht ligt (4) en waardoor het eerst een werkelijke inhoud krijgt, de immanente generatieve krachten die het bloed van elke sociale orde zijn (5), ontbraken hier. Door het gebrek aan dezen grondslag «schwebt die betriebliche Aufgabe des Betriebsrats als Forderung und juristische Formel in der Luft» (6).

II.

Het nieuwe Duitsch arbeidsrecht heeft brusk met de romeinsche traditie in het arbeidsrecht gebroken en steunt heel en al op de ideeën die voorzaten bij het oude Deutsche dienstverdrag, zooals de belangstellende lezer o.m. kan nagaan bij Gierke, «Die wurzeln des Dienstvertrags». Het gaat uit van de gedachte dat het nationaal-socialisme in het Deutsche volk die sociale eenheid heeft geschapen, waardoor een juridische arbeidsorde een werkelijkheid worden kan. Deze arbeidsorde is gedacht als gelijkaardig aan de ideeën die het leidmotief zijn der N.S.D.A.P. : Führerprinzip, Gefolgschaftstreue, Verantwortlichkeit. De grondvormen der politieke levensorde, zijn hier op de sociale overgedragen. Men wil aldus de eenheid die in het politieke werd bereikt ook in het sociale doorzetten. Dacht men vroeger de staat in sociaal-economische vormen, zoo denkt men nu de maatschappij in politieke categorieën. Van de mogelijkheid de sociale gemeenschap in de politieke te integreeren, hangt niet alleen de verwezenlijking af van het nationaal-socialistisch arbeidsrecht, maar van de geheele nationaal-socialistische staatsopvatting. Gelukt dit niet, dan wordt ook de sterkste leidersstaat weldra het offer van het sociaal-pluralisme (7).

Het eerste deel van het nieuw arbeidsrecht handelt over «Führer des Betriebs und Vertrauensrat». De leider van het bedrijf beslist in alle bedrijfsaangelegenheden. Hij moet voor het welzijn van de bedrijfsunderhoorigen zorgen. Terwijl deze van hun kant verplicht zijn hem die getrouwheid te betuigen die voortspuit uit de bedrijfsgemeenschap.

De leider van een bedrijf met minstens 20 onderhoorigen wordt geadviseerd door vertrouwensmannen. Samen met deze vormt hij de vertrouwensraad van het bedrijf. Deze raad heeft tot plicht het wederzijdsch vertrouwen binnen het kader der bedrijfsgemeenschap te verdiepen.

Om vertrouwensman te zijn moet men 25 jaar geworden zijn, een jaar werkzaam zijn in het bedrijf en minstens twee jaar hetzelfde of een gelijkaardig beroep uitoefenen. Bovendien moet men zijn burgerrechten bezitten, lid zijn van het Deutsche Arbeitsfront, een hoogstaand mensch zijn en steeds ten dienste staan van den nationalen staat.

Elk jaar, tijdens de maand Maart, stelt de bedrijfsleider in overleg met den hoofdmann van de nationaal-socialistische bedrijfscellenorganisatie een lijst op van de vertrouwensmannen en hun plaatsvervangers. De bedrijfsunderhoorigen nemen hier tegenover stelling door geheime verkiezing. Komt hierdoor geen vertrouwensraad tot stand, dan kan de arbeidsgevolmachtigde naar behoefte vertrouwensmannen aanstellen. Deze gevolmachtigde heeft ook het recht een vertrouwensman omwille van zakelijke of persoonlijke ongeschiktheid af te stellen.

De vertrouwensraad kan protest aantekenen tegen de beslissingen van de bedrijfslei-

404

der bij de arbeidsgevolmachtigde. De beslissingen van den leider blijven echter van kracht zoolang de arbeidsgevolmachtigde geen uitspraak heeft gedaan.

Het tweede deel handelt over den «Treuhänder der Arbeit». Voor grootere economische gebieden worden arbeidsgevolmachtigden benoemd, die moeten zorgen voor het behoud van den vrede in het bedrijf. Om deze taak te vervullen moet hij waken over de samenstelling en de werking der vertrouwensmannen en beslissen in gevallen van oneenigheid. Hij moet erop waken dat het stilleggen van het bedrijf niet plotseling gebeurt en houdt toezicht op het ontslag van een groot aantal arbeiders. Hij houdt toezicht op het doorvoeren van de bepalingen der bedrijfsregeling, stelt de tariefloonen vast en zorgt ervoor dat de stipulaties in deze nageleefd worden. Ten slotte moet hij medewerken tot het functioneeren van het sociaal eeregerecht en de rijksregering op de hoogte houden van de sociaal politieke ontwikkeling.

In het derde deel wordt gesproken over het bedrijfsreglement en het vaststellen der loontarieven. Elk bedrijf van minstens 20 bedienden en arbeiders dient een schriftelijk reglement bekend te maken. Hierin moet vervat zijn: begin en einde van den arbeidstijd en het uur der pauzen. Tijd en manier van betalen van het arbeidsloon. De grondslagen voor het berekenen van akkoord- en aangenomen werk, in zoover zulks in het bedrijf invoege is. Ook moet erin bepaald zijn in welke gevallen boete kan toegepast worden, wanneer de arbeider kan weggestuurd worden en waartoe de gelden voortkomend van boete zullen gebruikt worden.

De vaststelling van arbeidsvergoedingen voor bedienden en arbeiders dient zoo te zijn, dat de enkeling voor bijzondere prestaties extra kan betaald worden. Indien het noodig is, kan de arbeidsgevolmachtigde voor een groep van bedrijven, na een deskundige commissie te hebben geraadpleegd, een loontarief opstellen, welke clausulen over het minimumloon verplichtend zijn voor de betreffende bedrijven.

Het vierde deel bepaalt wanneer het vergrijp tegen de sociale eer groot genoeg is, om voor het sociaal eedgerecht te verschijnen. Zulks geschiedt als de ondernemers hun machtspositie misbruiken om de bedrijfsunderhoorigen uit te buiten of hun eer te kwetsen; als de bedrijfsunderhoorigen kwaadwillig den vrede in het bedrijf verstooien of de vertrouwensmannen zonder redenen noch bevoegdheid ingrijpen in de bedrijfsleiding. De vertrouwensmannen worden eveneens voor het sociaal eedgerecht gedaagd als ze geheimen van hun bedrijf verklappen; ook is het verboden herhaaldelijk zonder redenen bezwaren wegens het kwetsen der sociale eer aan de arbeidersgevolmachtigde voor te leggen.

De straffen die het eeregerecht, dat in elk gebied van een arbeidsgevolmachtigde opgericht wordt, kan toepassen, zijn : waarschuwing, berisping, straf in geld gaande tot tien-duizend mark, afstelling als bedrijfsleider of als vertrouwensman, verwijdering uit het bedrijf.

In het volgende deel wordt vastgesteld dat iemand, die een jaar in een bedrijf werkzaam is, waar minstens tien onderhoorigen zijn, een

HET NIEUWE ARBEIDSRECHT IN DUITSCHLAND

I.

Onder het parool «Heel en al nieuwe wegen», werd door Dr. Ley, leider van het Duitsch Arbeidsfront, het nieuw Duitsch arbeidsrecht bekend gemaakt. Deze bekoring van het nieuwe, treedt in de jonge Italiaansche en Deutsche staten steeds weer op den voorgrond. Vooral in Duitschland wil men definitief afrekenen met het verleden en wordt een algeheele nieuwbouw van het staats- en rechtsleven ondernomen. Wij doen goed hier tegenover een woord te denken van Professor Haesaert : «La même pression, qui simplifie les structures, qui maintient les institutions sauf là où elles demandent, pour se soutenir, quelque énergie, pousse aussi à emprunter, à l'étranger, des modèles, tout faits, et à se servir, pour des circonstances nouvelles, du vieux matériel existant. Si le droit est soumis à une poussée régulière, c'est à celle là : elle constitue le seul élément qui introduise quelque régularité et garantis au justiciable que — aux surprises près, — la justice de demain aura quasi la même figure que celle d'aujourd'hui. Encore est-il possible qu'elle soit entièrement différente.» (1). Deze sceptisch-ironische opmerking herinnert ons aan het onveranderlijke dat doorheen alle veranderingen bewaard blijft, en vrijwaart ons voor het vooruitgangsoptimisme dat een liberale aera geschapen heeft en dat zelfs vermag stand te houden te midden der sterkste anti-liberale stroomingen.

Terwijl in Italië het uitwerken van een nieuw arbeidsrecht langzaam is geschied : de eerste wet op de corporaties dagteekent van 3 April 1926, de Carta del Lavoro is van 21 April 1927, heeft de Hitlerregeering nog tijdens het eerste jaar van haar bestaan een nieuw arbeidsrecht bekend gemaakt, dat op 1 Mei 1934 in voege treden zal. Duitschland is hier met een grootere snelheid kunnen vooruitgaan, niet enkel omdat het Italiaansche voorbeeld bestond, doch vooral omdat de arbeidsrechtelijke traditie in Duitschland veel sterker is dan in Italië en bovendien omdat de studie van het arbeidsrecht in Duitschland veel verder gevorderd is.

Als Dr. Ley zegt dat het nieuw Duitsch ar-

beidsrecht heel en al nieuwe wegen betreft, dan mogen we daarbij niet vergeten dat reeds het Duitschland van Weimar gepoogd heeft op te ruimen met de romeinsche arbeidsopvatting voor dewelke de arbeidsverhouding als een individueel schuldverdrag kon geregeld worden. «Die in Gesetz und Lehre übliche Auffassung des Arbeitsverhältnisses als eines vermögensrechtlichen Schuldverhältnisses mit personenrechtlichen Einschläge ist falsch» (2). Ook is het onder dit regiem geweest dat de rechtswetenschap een buitengewone bekommernis heeft betoond voor den opbouw van een arbeidsrecht, aangepast aan de sociale en economische ontwikkeling. In de naoorlog-sche jaren heeft het arbeidsrecht zich ontwikkeld tot een afzonderlijk recht voor een sociale groep — een teeken van de bijzondere belangstelling die de arbeider genoot in het juridisch denken van den staat. De geheele strijd die gevoerd is voor den uitbouw van het arbeidsrecht, vanaf den strijd voor het recht van vereeniging tot het invoeren der bedrijfsraden (1920), is een kamp geweest tegen de naturalistische wetmatigheid van de markt en voor het herstel van de persoonlijke kwaliteit van den arbeid. Juridisch gesproken ging het hier om de progressieve ontkenning van den arbeid als een «zaak», vallend onder het schuldverdrag van het heerschend burgerlijk recht en zijn verheffing tot een waarde met persoonsrechtelijk karakter. Het arbeidsverdrag werd een verdrag dat beoogde het warenkarakter van den arbeid te verwijderen, de arbeidende mensch te maken tot een subject der sociale politiek, hem een stuk vrijheid en verantwoordelijkheid over te dragen voor de vorming van het arbeidsleven (3).

Nu moet men echter toegeven dat de formeele erkenning van den arbeider als persoonlijkheid in het bedrijfsleven, zooals dit door het arbeidsrecht geschiedde, inzonderheid door de wet op de collectieve arbeidscontracten en op de bedrijfsraden, niet de feitelijke eerherstelling van den arbeid bracht die men van deze wetten had verwacht. Een links georiënteerd sociaalpolitieker als Ernst Michel, heeft in dit opzicht de mislukking van de bedrijfsradenwet erkend. De primaire sociale verbondenheid, die «jenseits» van het arbeids-

klacht kan indienen bij het arbeidsgerecht als hij meent zonder redenen zijn opzegging te hebben gekregen. Erkent het gerecht het ge-gronde van de klacht, dan moet de onderne-mer, in geval hij weigert de aanklager terug in dienst te nemen, schadevergoeding betalen.

Voor de bedienden en arbeiders van het Rijk is een bijzondere wet in wording. De be-staande wetgeving over bedrijfsraden, de vaststelling van loontarieven, de paritaire commissies e. a., zijn vervallen verklaard van het oogenblik dat het nieuwe arbeidsrecht in voege treedt.

Victor LEEMANS.

(1) «Contingences et Régularités du Droit posi-tif», blz. 101.

(2) H. Potthoff in het art. «Arbeitsrecht», «Hand-wörterbuch der Arbeitswissenschaft», Band 1, blz. 362-63.

(3) Silberschmidt, «Arbeitsrecht», «Handwörter-buch der Arbeitswissenschaft», Band 1, blz. 370; G. Albrecht, «Arbeitsrecht», «Wörterbuch der Volkswirtschaft», Band 1, 4e Uitg., blz. 184; E. Heimann, «Soziale Theorie des Kapitalismus», blz. 182.

(4) E. Rosenstock, «Lebensarbit in der Indus-trie», blz. 5 e.v.

(5) E. Dunkmann, «Soziologie der Arbeit», blz. 138.

(6) E. Michel, «Industrielle Betriebsordnung», blz. 42.

(7) Over het «pluralisme», zie mijn boek over «Carl Schmitt» (De Sikkel, Antwerpen).

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE GENT

Kamer van Inbeschuldigingstelling.

24 OCTOBER 1933.

Voorzitter : M. Cocquélau des Mottes.
Raadsheeren : MM. Verhulst en Van Winckel.
Adv. Gen. : M. Lesaffre.

STRAFRECHT. — ABNORMALE WETGEVING. — WET VAN 9 APRIL 1930. — IN GESTICHT HOUDEN NA HET VERSTRIJKEN DER BEPAAL-DE STRAF. — NIET MOGELIJK.

De Kamer van Inbeschuldigingstelling is niet bevoegd om uitspraak te doen over een vraag tot behoud in een bijzonder ingericht gesticht voor abnormalen, na het verstrijken zijner straf, van een ter zake van misdaad veroordeelde persoon die, tijdens zijn hechtenis, krachtens een beslis-sing van den Minister van Justitie, bij toepassing van art. 23 der wet van 9 April 1930, is gein-terneerd geworden.

O. M. t/ De C.

A. VORDERING VAN DEN PROCUREUR-GENERAAL.

Aangezien De C., geboren te Poederlé, den 11 Maart 1871, zoon van Rem. en van Van L., Marie Colette, landlooper, door het Assisenhof van West-Vlaanderen, bij arrest van 28 Janua-ri 1914, veroordeeld is geweest tot 20 jaren dwangarbeid uit hoofde van poging tot be-raamde moord op den persoon van den veld-wachter B., Gustaaf, misdaad gepleegd te Wulveringham den 2 November 1913 ;

Aangezien De C. op 3 November 1933, 't is te zeggen binnen eene dagen, zijne straf ten volle zal uitgeboet hebben ;

Aangezien het vast staat dat De C. sedert meer dan een jaar blijkbaar heeft gegeven van erge geestesstoornis ; dat diensvolgens bij toepassing van art. 23, § 1 der wet van 9 April 1930, een ministerieel besluit in dato 2 Oogst 1932 zijne internering in de psychiatrische af-deeling van het Gesticht te Doornijk heeft be-volen en dit tot op het einde der uitvoering zijner straf, zij op 3 November 1933 ;

Aangezien het uit het verslag van den heer Dokter Bestuurder van het Gesticht van Doornijk spruit dat De C. nog altijd lijdt aan erge geestesstoornis en dus onbekwaam is om zijne daden te beheerschen, dat er dus groot gevaar bestaat hem op 3 November aan-staande in vrijheid te stellen ;

Aangezien de wet van 9 April 1930 dit geval heeft willen voorzien, en daarom laat art. 23 § 2 toe aan de Rechtsmacht, die de kwestieuzeroordeeling heeft uitgesproken, de interneer-ring te behouden, na het eindigen der straf, voor een nieuw termijn en in overeenstemming met de voorschriften van artikels 7, 19 en 22 der wet, dit geschiedende op vordering van het Openbaar Ministerie ;

I. Voor wat de bevoegdheid betreft ;

Aangezien de veroordeeling uitgesproken is geweest door het Assisenhof van West-Vlaan-deren ;

Aangezien de zitting van die Rechtsmacht al-thans niet open is ;

Aangezien, in dit geval, de eenige bevoegde rechtsmacht, om over de vordering van het openbaar Ministerie te beslissen, de Kamer van Inbeschuldigingstelling van het Hof van Be-roep is en kan zijn ;

II. Ten gronde : Aangezien in het huidige ge-val het Openbaar Ministerie zich op art. 23 der wet steunende, de verlenging van de interneer-ring voor een nieuw termijn van tien jaar (van af 3 November 1933) kan vorderen, niettegen-staande de laatste zinsnede van art. 23, dat de verplichting oplegt van de alzoov verlengde interneering den duur van de reeds ondergane gevangenzitting of interneering af te trekken ;

Aangezien, inderdaad, moest men die ver-plichting naar strengheid van recht beoordee-len, dan zou, in de erge gevallen zooals dit, de wet geene werkelijke uitvoering kunnen bezit-ten, daar in deze zaak de uitgeboette straf twintig jaren belooft, terwijl de nieuwe inter-neering slechts op tien jaren kan dragen ;

of autocardiendienst, tusschen den rechter en linker Scheldeoever, doorheen den tunnel, tot stand gebracht te hebben ;

Eersten : B. Zijn motorvoertuig op den openbaren weg laten staan op een plaats waar dit het verkeer hinderde ;

Gezien 't beroep ingediend door 't Openbaar Ministerie op 13-12-1933 tegen een vonnis te-gensprekelijk op 12-12-1933, uitgesproken door de Politie-rechtbank van Antwerpen, waardoor de betichte hoofdens bovengemelde betichting vrijgesproken zijn geworden en buiten zaak gesteld zonder kosten ;

Gehoord het verslag gedaan door den Heer Rechter d.d. Voorzitter ;

Gezien de stukken van het onderzoek en ge-lezen de verklaring van den getuige ;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijnen eisch ;

Gehoord de beide betichten in hunne midde-len van verdediging, ontwikkeld door Meester I. Van den Brande, advocaat ;

Aangezien het beroep regelmatig is ge-schied ;

Aangezien de wet van 21 Maart 1932 de autobusdiensten met de volgende bepalingen omschrijft :

a) plaatsen worden verhuurd aan al wie zich aanbiedt ;

b) de dienst wordt gereden tusschen opgegeven plaatsen en localiteiten ;

Dat deze laatste bepaling in dezen zin dient verstaan te worden dat de dienst ingericht moet zijn tusschen twee verschillende localitei-ten of twee verschillende plaatsen van dezelfde localiteit om onder toepassing van de wet te vallen ;

Dat een rondrit in dezelfde stad dus niet onder deze wet valt, aangezien de toeristen-uitstappen door de betichten ingericht enkel aan de personen die in de wagens stapten de gelegenheid gaven om hen toe te laten den tunnel voor voertuigen te bezichtigen ; dat deze zelfs niet op eene andere manier kon be-zichtigd worden daar hij niet toegankelijk is voor voetgangers ;

Aangezien deze toeristenuitstappen op de-zelfde plaats terugkwamen waar ze vertrokken waren ; dat ze dus niet als een regelmatig autobusdienst kunnen beschouwd worden ;

Aangezien de stilstand van deze autobussen op de Meir niet kan aanzien worden als een hinderling voor het verkeer ;

Aangezien de feiten dus niet genoegzaam bewezen zijn gebleken ;

Om deze redenen :

en voor degenen vermeld in het vonnis a quo, aanvaardt de Rechtbank het beroep, en, er op rechtdoende tegensprekelijk, bekrachtigt het vonnis waarover beroep ;

Spreekt beide betichten vrij en stelt ze bui-ten zaak zonder kosten.

NOTA. Zie ook arresten van Cassatie van 25 September 1933, Pass. 1933/1312 en 313.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE HASSELT

20 JANUARI 1934

Voorzitter : M. Van Soest.
Rechters : MM. Goffinet en Tits.
Op. Min. : M. Van de Velde.
Pl. : Mrs De Voght en Guyter.

QUALIFICATIE. — WIJZIGING. — VOOR-WAARDEN.

Het volstaat dat de dagvaarding zulkerwijze opge-steld weze dat betichte eene juiste kennis hebbe der de hem ten laste gelegde feiten.

De juridische omschrijving door de vervolgende partij aan de feiten gegeven bindt den rechter niet ; zij is onafhankelijk dezer feiten en stelt enkel eene opvatting der vervolgende partij daar. De rechter mag de betichting wijzigen op voor-waarde dat deze wijziging geene verzwarende der toe te passen straf meesleept, en dat de rechten der verdediging gevrijwaard worden.

O. M. t/ Vanhaeren.

Gezien het in deze zaak door de Rechtbank van Enkele Politie van het kanton St-Truiden, op tegenspraak, verleend vonnis, in dato 5 Oktober 1933, dat betichte vijspreekt wegens de betichting van te Brusthem den 3 April 1933 in alle geval sedert minder dan 6 maand een scheidingsmuur te hebben gebouwd op minder dan 5 meter der staatsbaan (bouw-vrije strook), zonder machtiging der bevoeg-de overheid ; en de burgerlijke partij afwijst van haren eisch en haar veroordeelt tot de kosten van 't rechtsgeding ;

Overwegende dat de beroepen regelmatig zijn in den vorm en tijdig ingesteld ;

Overwegende dat een K. B. in dato 23 No-vember 1923 genomen ingevolge de Wetten van 1 Februari 1844, 15 Augustus 1897 en 28 Mei 1914 op de politie der wegen, al de niet bebouwde kadastrale perceelen gelegen langs-heen de staatsbanen in de Provincie Limburg aan eene dienstbaarheid van non-aedificandi onderwerpt ;

Overwegende dat art. 3 van gezegd K. B. van 23 November 1923, gewijzigd door K. B. van 8 Juli 1924, de beplantingen of opbouw-in-gen van scheidingsmuren van meer dan 1,50

meter hoogte aan voorafgaandelijke toelating der bevoegde overheid onderwerpt ;

Overwegende dat gemelde wetsbepalingen toepasselijk zijn op de staatsbaan St-Truiden-Maestricht tusschen de kilometerpalen 65 en 66 ;

Overwegende dat betichte niet ontkent een scheidingsmuur van meer dan 1,50 meter hoogte in gezegde bouwvrije strook langsheen de staatsbaan St-Truiden-Maestricht tusschen de kilometerpalen 65 en 66, zonder vooraf-gaandelijke toelating te hebben gebouwd ;

Overwegende dat betichte volhoudt dat ge-daagd zijnde wegens de betichting van te Brusthem den 3 April 1933 of in alle geval se-dert minder dan 6 maanden een scheidings-muur te hebben gebouwd op minder dan vijf meters der staatsbaan (bouwvrije strook) zonder toelating der bevoegde overheid. (Art. 1 K. B. van 23 November 1923 en art. 2 Wet van 28 Mei 1914) hij niet strafbaar is, wijl art. 3 van het K. B. van 23 November 1923 dit niet verbiedt, maar wel dat gezegde opbou-wing de hoogte van 1,50 meter niet mag over-schrijden ; doch dat hij deswege niet ver-volgd is ;

Overwegende dat door het bevel van ver-zending of door de rechtstreekse dagvaar-ding, de kennis der te befeugelen feiten, als-mede der gevraagde beteugeling, vóór den rechter zetelende in boetstrafelijke zaken aan-hangig gemaakt wordt ;

Overwegende dat het volstaat dat de dag-vaarding opgesteld weze zulker wijze dat be-tichte genoegzaam kennis hebbe der feiten waarvoor hij vervolgd wordt en zonder twij-fel wete den aard dezer feiten, den datum en de plaats waar zij zich zouden voorgedaan hebben ;

Overwegende dat de juridische omschrijving door de vervolgende partij aan deze feiten ge-geven den rechter niet bindt, dat zij onafhan-kelijk is der feiten in hun zelve genomen en slechts eene opvatting der vervolgende partij daarstelt ;

Overwegende dat de rechter in boetstraffe-lijke zaken, kennis nemende door eene regel-matige dagvaarding, van feiten welke een overtreding kunnen daartstellen niet gehouden is aan deze feiten de omschrijving te geven die hetzij door het Openbaar Ministerie, hetzij door de vervolgende partij gegeven wordt on-der de stipte voorwaarde nochtans dat deze nieuwe omschrijving geene verhooging van de toe te passen straf meesleept ;

Overwegende dat betichte door gezegde dagvaarding genoegzaam kennis had der fei-ten waarvoor hij vervolgd was, daar hij zelve onder vorm van besluiten opwierp dat hij zich niet te verdedigen had wegens die bepaalde omschrijving der betichting, welke niet in de dagvaarding voorzien was ;

Overwegende dat ten andere betichte ge-lijk welk ander burger dient gehouden te worden als niet onwetend zijnde der wet, en dat bijgevolg wetende waarin de feiten, waar-van beteugeling vervolgd wordt, bestonden, hij had moeten voorzien dat de omschrijving hen gegeven door de vervolgende partijen, kon gewijzigd worden in de hiernavolgende grenzen, des te meer dat betichte sedert de eerste verschijning voor den eersten rechter op de hoogte was der vorderingen der burgerlijke partij, die de afbraak van den betwisten schei-dingsmuur eischte (Verbreking 25-11-1929 - Pas 1930 I 31) ;

Overwegende dat het den rechter behoort de geeikte wetsbepaling toe te passen, zelfs wanneer het Openbaar Ministerie toepassing vordert van een niet voorhanden wetsbepa-ling ;

Gezien de hiernavolgende artikelen door den Heer Voorzitter ter zitting aangeduid ;

Wetboek van rechtspleging in strafzaken art 194-174 — Wet 31 Mei 1888 art. 9 — Art. 1 Wet van 27 December 1928 — Art. 91 K. B. 1-9-1920 — Wetboek van strafrecht art. 40-85 — Art. 3 K. B. 23-11-1923, gewijzigd door K. B. 8 Juli 1924 — Art. 9-10-11 Wet 1-2-1844 ; gewijzigd a. 1.2 Wet 28-5-1914.

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank, statueerende in graad van beroep in zaken van enkele politie en op te-genspraak gehoord het Openbaar Ministerie in zijn eensluidend advies alle verdere besluiten van de hand wijzende,

Ontvangt de beroepen, doet het vonnis waartegen beroep teniet en doende wat den eersten rechter had moeten doen ;

Zegt dat betichte Vanhaeren zich plichtig gemaakt heeft aan 'het feit van te Brusthem den 3 April 1933 in alle geval sedert minder dan 6 maand een scheidingsmuur van meer dan 1,50 meter hoogte zonder machtiging der bevoegde overheid te hebben gebouwd op minder dan vijf meter der staatsbaan (bouw-vrije strook) ;

Diensvolgens veroordeelt hem tot eene geldboete van twintig frank gebracht op hon-derd veertig frank subsidiairlijk drie dagen gevang ;

Zegt den eisch der burgerlijke partij ont-vankelijk en gegrond en er over beslissende veroordeelt betichte tot het wegruimen der in-tegenstrijd met de verordeningen aangebrach-te opbouwingen binnen den termijn van één

Aangezien het redelijk is van aan te nemen dat de wetgever op dergelijke en schadelijke gevolgtrekkingen heeft moeten denken en dat het daarom is dat hij in art. 23 neergeschreven heeft dat de voorschriften van art. 7, 19 en 22 moeten nagevolgd worden ; dat hij alzoo dui-delijk te kennen heeft gegeven dat er tusschen al die artikelen een rechtstreeks verband moet bestaan ;

Aangezien art. 22 de mogelijkheid inziet van den duur der interneering te verlengen, zoo-lang de toestand op geestelijk gebied van den geïnterneerde dergelijke maatregel eischt ;

Aangezien die uitlegging der wet toelaat van aan te nemen dat de twintig jaren verblijf in het gevang moeten aanzien worden als uitma-kende twee termijnen van interneering elk van tien jaren duur, en dat de nu gevraagde inter-neering eene verlenging is van bedoelde ter-mijnen ;

Aangezien eene andere opvatting aan art. 23 aan de wet alle juridische draagkracht zou ontnemen ;

Gezien art. 3, 7, 19, 22 en 23 der wet van 9 April 1930 ;

Vordert — Het Hof

Kamer van Inbeschuldigingstelling te beve-len dat De C. Alfons, gedurende een nieuw ter-mijn van tien jaren zal geïnterneerd blijven in de psychiatrische afdeling van het gesticht te Doornijk, waar hij zich thans bevindt, en dit vanaf 3 November 1933.

Gent, den 7 Oktober 1933.

B. ARREST.

Overwegende dat de wetsbepalingen betref-fende de bevoegdheid in eigen zin dienen uit-gelegd te worden ; dat, overigens, de wet van 9 April 1930 een bijzondere rechtspleging in-gesteld heeft waaraan de schikkingen van an-dere wetten, en wel namelijk van de wet van 29 Juni 1899 over de voorloopige hechtenis niet kunnen toegepast worden ;

Overwegende dat de rechtbanken door den wetgever aangewezen, alleen bevoegd zijn om de uitzonderingsmaatregelen te nemen welke de wet voorziet ; dat slechts deze rechtbank die de veroordeeling uitgesproken heeft, ge-rechtigd is te beslissen over de vraag tot in-terneering van den veroordeelde (art. 23) ;

Overwegende dat de wetgever nagelaten heeft bijzondere schikkingen te nemen voor het geval dat de aanvraag zou gedaan worden buiten den zitting van het Hof van Assisen ; dat bijgevolg niets toelaat van den algemeenen re-gel af te wijken ;

Overwegende dat de verhinderd door het Openbaar Ministerie ingeroepen, niet volko-men is ; dat inderdaad artikel 89 der wet van 18 Juni 1869 toelaat Assisen te houden wan-neer het noodzakelijk is ;

Om deze redenen :

Het Hof, Kamer van Beschuldiging, ver-klaart zich onbevoegd om te beslissen nopens de hierboven neergeschrevene vraag tot inter-neering.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

8^e KAMER — 3 JANUARI 1934

Voorzitter : M. De Baer.
Rechters : MM. Verstraete en Van Mighem.
O. M. : M. W. van Hille.
Pl. : Mer I. Van den Brande.

AUTOBUSDIENST. — TOERIST-UITSTAPPEN. — GEEN TOEPASSING.

Rondritten ingericht met toeristische doeleinden kunnen niet aanzien worden als autobusdiensten in den zin der wet van 21 Maart 1932. Autobusdiensten zijn alleen die vervoer-diensten die eene verbinding daartstellen tusschen verschillen-de bepaalde localiteiten of plaatsen.

O. M. t/ D. en V.

Belicht van te Antwerpen, den 11 September 1933 :

De eerste en tweede : A. Zonder machti-ging, verleend overeenkomstig de wet, een tij-delijken of bestendigen openbaren autobus-

maand te rekenen van de beteekening van dit vonnis.

Veroordeelt betichte tot al de kosten van aanstelling als burgerlijke partij.

Verwijst betichte tot de kosten van beide rechtszittingen, berekend in somme op achtenveertig frank zes-en-twintig centiem.

En aangezien het niet bewezen is dat Vanhaeren voornoemd reeds voor misdaad of delikt veroordeeld is geweest dat spruit uit de stukken ter zake gestort dat hij altijd een goed gedrag heeft gehad en dat er dus bijzondere redenen bestaan tot toepassing te zijnen voordeele van art. 9 der wet van 31 Mei 1888 ;

Zegt dat de uitvoering van tegenwoordig vonnis zal worden opgeschorst gedurende EEN JAAR en hierboven tegen hem uitgesproken veroordeeling tot boete als niet bestaande zal worden aanschouwd, indien hij binnen dit tijdstip geene nieuwe veroordeeling voor misdaad of delikt beleeft.

Het Openbaar Ministerie is gelast met de uitvoering van het tegenwoordig vonnis voor zooveel het hem aangaat.

Aldus gedaan en uitgesproken in de openbare zitting van 20 Januari 1934, tegenwoordig de Heeren van Soest, rechter, dienstdoende voorzitter ; Goffinet, rechter ; Tits, bijgevoegde Rechter ; Van de Velde, Subt. Procureur des Konings en Wolfs, griffier. — (get.) van Soest - Goffinet - Tits - Th. Wolfs.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN.

8^e KAMER — 2 JANUARI 1934

Voorzitter : M. De Baer.
Rechters : MM. Verstraete en Van Mieghem.
Op. Min. : M. Van Hille.

VERKEER. — PRIORITEIT. — HOOFDBAAN. — AUTO KOMEND UIT ZIJBAAN. — ONVOORZIEBARE HINDERNIS.

Artikel 2 van het K. B. van 1 Juni 1931 verbiedt den voerder die op een secundaire weg rijdt, de hoofdbaan in te slaan, wanneer er gevaar voor botsing bestaat. Deze voerder is verplicht te vertragen om zich te kunnen vergewissen of de doorgang zonder risico mogelijk is.

Het plotseling uitkomen van een voertuig uit een zijstraat in strijd met het reglement op het verkeer, stelt voor den berijder der hoofdbaan een onvoorziene hindernis daar, indien het aan de autovoerders die een hoofdbaan berijden opgelegd moest worden op de hoogte van elke zijstraat te vertragen, zou het verkeer op de groote banen weldra onmogelijk worden.

O. M. t/ De Mayer, Steemans en De Neef.

Gezien 't beroep ingediend door De Neef op 1-12-33 en door 't Openbaar Ministerie op 5-12-33, tegen een vonnis tegensprekelijk op 24-11-1933 uitgesproken door de Politie rechtbank van Boom, waardoor De Neef, 3de betichte, hoofdens bovengemelde betichting veroordeeld is geworden tot eene geldboete van tien frank, welke geldboete van 10 frank bij toepassing van art. 37 der wet van 8 Juni 1926 gewijzigd door art. 1 der wet van 27 December 1928 vermeerderd is met deciem per frank derwijze dat die geldboete 70 frs. zal bedragen behulpelijk twee dagen gevangenzitting en tot de kosten beloopende in het geheel 125 frank 90 centiem.

De Mayer tegensprekelijk vrijgesproken is geworden en buiten zake gesteld zonder kosten, den eisch der Burgerlijke Partij De Neef afgewezen heeft en deze veroordeeld heeft om aan de burgerlijke partij Steemans te betalen ten titel van schadevergoeding de som van twaalf honderd vier en dertig franks dertig centiem met de gerechtelijke intresten en de kosten.

Gehoord het verslag gedaan door den Heer rechter d.d. Voorzitter De Baer.

Gezien de stukken van het onderzoek en gelezen de verklaringen van de getuigen.

Gehoord de Burgerlijke Partij in hare besluiten ;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijnen eisch ;

Gehoord de betichten in hunne middelen van verdediging.

Aangezien de eerste rechter zich ten rechte bevoegd heeft verklaard om te kennen over de vraag ingeleid door Steemans door dagvaarding van 23-8-1933, dat de Rechtbank ze door den eersten rechter uitgelegde redenen bijtreedt (Van Zele, Vade Mecum de la Partie Civile N° 97.99.101.).

Aangezien uit het onderzoek der zaak blijkt dat toen betichte De Mayer met zijn autocamion geladen met 2.500 Kgr. baksteen uit de Tuyaertstraat gekomen is en de Boomsche straat ingeslagen heeft het autorijtuig van De Neef slechts maar op een afstand van 40 meters ervan was.

Aangezien het vaststaat dat de Boomsche straat de hoofdbaan is ;

Aangezien het niet betwist kan worden dat indien De Mayer bij het naderen van de kruising zich vergewist had alvorens zich op de baan te begeven, of deze wel degelijk vrij was, hij het autorijtuig van De Neef had zien aanbollen en bijgevolg met het oog op art. 2, den voorrang had moeten toegeven, dat inderdaad luidens art. 2 lid 2 & 3 van het K. B. van 1 Juni 1931, moet de voerder die op een secundaire weg rijdt aan een wegsplitsing,

aansluiting of kruising den doorgang « vrijlaten » voor den voerder die over den hoofdweg rijdt ;

dat « den doorgang vrij laten » reeds uitsluit dat men den anderen voerder, wanneer hij eenvoudig zijn weg vervolgt niet hindert en namelijk hem niet verplicht te stoppen of te vertragen of uit te wijken om het gevaar eener botsing te weren ;

dat bijgevolg het eerbiedigen van gezegd artikel aan De Mayer oplegde aan de kruising der wegen onmiddellijk te stoppen, ten einde den doorgang aan het aankomend autorijtuig vrij te laten ;

dat het Verbrekingshof in een onlangs uitgesproken arrest de juiste toedracht van art. 2 K. B. 1-6-1931 lid 2 & 3 bepaald heeft met te verklaren dat dit artikel verbod doet aan den voerder, die op een secundaire weg rijdt, den hoofdweg in te slaan, wanneer er gevaar van botsing bestaat, en te dien einde hem beveelt te vertragen om zich te kunnen vergewissen of de doorgang zonder risico mogelijk is (Cass. 13.III.33 P. P. n° 116) ;

Aangezien De Neef ten rechte heeft mogen vermoeden dat De Mayer hem ziende aankomen, onmiddellijk ging stoppen, des te meer dat de weg slibberig was en dat bijgevolg De Mayer wel moest weten dat een schielijke beweging links bijzonder gevaarlijk was voor het aanbollende autorijtuig.

Aangezien het niet bewezen is dat De Neef, die op de hoofdbaan was met een overdreden snelheid reed, dat bovendien het plotseling uitkomen van den camion van De Mayer uit een zijstraat, een onvoorziene versperring daartelt, dat moest het aan de autovoerders die een hoofdbaan berijden opgelegd worden op de hoogte van iedere zijstraat te vertragen, het verkeer op de groote banen weldra zou onmogelijk worden daar zulke vertrageningen bij druk verkeer onvermijdelijk een belemmering zouden teweeg brengen.

Aangezien de opvatting van den eersten rechter als zoude het autorijtuig van De Mayer reeds op het oogenblik der botsing volledig zijn draai geëindigd te hebben met het gevolg dat het de plicht van De Neef zou geweest zijn vooraleer het voor te steken zich te vergewissen of de linkerzijde der baan vrij was, te-gengesproken wordt door de bestattingen van den verbalisant, bekrachtigd door het verslag der experten, volgens dewelke de camion van De Mayer aan de linkervoetrede linkerslijkweder langs voren, linkervoorband en radiateur beschadigd werd.

Aangezien die schaden, zoals de besluiten der burgerlijke partij De Neef het met recht doen opmerken, niet uit te leggen zijn in de hypothese door den eersten rechter aangenomen, dat zij daarentegen op beslissende wijze aantoonen dat toen de botsing gebeurde, de camion van De Mayer de rechterkant der baan nog niet bereed in de richting van Boom.

Aangezien uit de overwegingen spruit dat slechts de betichting tegenover De Mayer vastgesteld is, terwijl anderszijds de betichting ten laste gelegd van de Neef niet kan weerhouden worden.

Wat de burgerlijke intresten betreft.

Aangezien de burgerlijke partij De Neef een schadevergoeding van 2.486,40 Frs. vraagt voor herstellingen en 200 Frs. voor onbruikbaarheid van het auto gedurende vier dagen samen 2.686,40 frs. met de compensatoire intresten van af 10 Mei 1933, alsmede de gerechtelijke intresten en de kosten.

Aangezien het beloop dezer sommen niet bestreden is en bijgevolg dient aangenomen.

Aangezien de burgerlijke verantwoordelijke partij Steemans de som van 3.500 Frs. vordert ten titel van schadevergoeding tegen De Neef.

Dat echter die eisch bij afwezigheid van misdrijf ten laste van De Neef ongegrond is ;

Om deze redenen :

en bij toepassing van art. 2 K. B. van 1-6-1931 en art. 2-7 wet 1-8-1899 en 1 Oogst 1924, 40 van het S.W.B. door den Heer Voorzitter aangeduid.

Rechtsdoende tegensprekelijk.

De Rechtbank zetelende in graad van beroep

Aanvaardt beide beroepen, bekrachtigt het vonnis a quo voor wat de ontvankelijkheid van Steemans betreft en wat de bevoegdheid van den eersten rechter aangaat.

Voor 't overige doet het bestreden vonnis te niet en beslissende ten gronde door een nieuw vonnis.

Veroordeelt betichte De Mayer tot eene geldboete van vijf en twintig franks, welke bij toepassing van art. 1 der wet van 27-12-1928 vermeerderd wordt met zestig deciem per frank derwijze dat die geldboete 175 frank zal bedragen behulpelijk drij dagen gevang en tot de kosten van het vonnis waartegen beroep, beloopende op 125,90 en de kosten van dit vonnis (erin begrepen de kosten van teboekstelling der beroepsakte), beloopende op 203,—

Samen Frs. 328,90

Veroordeelt Steemans als burgerlijke verantwoordelijke voor de daden van zijn aange-stelde, solidairlijk met zijn aangestelde tot de betaling van de uitgesproken boete en van de kosten ;

Veroordeelt Steemans tot de kosten van zijn rechtstreeksche dagvaarding.

Veroordeelt solidairlijk De Mayer en Steemans om aan De Neef te betalen de som van twee duizend zes honderd zes en tachtig franks 40 centiem met de vergoedende intresten van af den 10 Mei 1933 alsmede de gerechtelijke intresten en de kosten 3 frs.

Ontlast De Neef van de tegen hem uitgesprokene veroordeeling en wijst Steemans af van zijnen eisch tegenover De Neef.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE HASSELT.

20 JANUARI 1934.

Voorzitter : M. Van Soest.
Rechters : MM. Goffinet en Tits.
Op. Min. : M. Van de Velde.
Pleiter : Mter Koninckx.

I. ADVOCAT. — BRIEFWISSELING TUSSEN ADVOCATEN. — GEEN GEBRUIK ZONDER TOESTEMMING VAN AFZENDER.

II. AUTEURSRECHT. — VOORWAARDEN. — KUNSTWERK. — BEDRIEGLIJK INZICHT.

I. Het is een gewoon gebruik in de balie, geen mededeeling aan derden te geven der brieven tusschen confraters gewisseld, zonder toestemming van den schrijver dezes. Reden te meer, gelet op art. 451 S. W. om zulke mededeeling uit het rechtsbundel te verwijderen, wanneer deze mededeeling slechts een gedeelte van een schrijven tusschen confraters daartelt, en van aard is de overtuiging der rechters in dwaling te brengen

II. Om strafbaar te zijn voor inbreuk op de wet op de auteursrechten, wordt o.a. vereischt dat het gemaakte werk een kunstwerk daartelt, en dat met bedrieglijk inzicht gehandeld zij.

O. M. t/ C.

Overwegende dat in den loop der debatten J. René-Pierre, handelaar, wonende te Parijs, vertegenwoordigd ter zitting door Mter S., pleitbezorger te Hasselt, bij monde van zijnen raadsman Mter K., advocaat te Hasselt, loco Mter J., advocaat te Luik, zich burgerlijke partij aanstelde en de veroordeeling vroeg van betichte tot betaling aan gezegde burgerlijke partij eener som van zes duizend frank ten titel van schadevergoeding ;

Gezien de besluiten ter zitting genomen door Mter K. voornoemd, namens betichte, strekkende tot het verwijderen uit den rechtsbundel van een brief, uitgaande van Mter J., raadsman der burgerlijke partij en gericht tot den heer Onderzoeksrechter van Luik, waarin hij gewag maakt van een schrijven van den raadsman van betichte, waardoor hij meent te kunnen besluiten tot de plichtigheid van betichte ;

Gezien het vonnis dezer rechtbank in dato 13 Januari 1934, het incident bij den grond der zaak voegende ;

Gehoord de burgerlijke partij in de uiteenzetting van haar eisch ;

Het Openbaar Ministerie in zijn vordering — de betichte in zijn middelen van verdediging, bijgestaan door Mter K., voornoemd ;

A), Aangaande het incident :

Overwegende dat in dato 30 November 1932, Mter J., raadsman der burgerlijke partij, een brief richtte tot den heer onderzoeksrechter te Luik, onder andere in de volgende bevoording opgesteld :

« Pour le surplus dan cette affaire, je suppose que le sieur Collet ne nie pas ; son avocat Mtr K., m'a en effet, écrit le 3 mai dernier, dans les termes suivants : « Monsieur Coilet a vendu en tout quelques centaines de pièces sur lesquelles il gagne 1,25 frs. pièce. Eventuellement Monsieur Collet aurait été disposé à céder le bénéfice et à arrêter évidemment toute nouvelle fabrication mais sur la base proposée par vous il n'est pas possible de traiter. »

Overwegende dat uit den brief van den raadsman der burgerlijke partij geenszins blijkt dat deze door dit schrijven het inzicht had te bewijzen dat betichte de feiten waarover onderzoek te zijnen laste was ingespannen, bekende, maar enkel dat hij eene veronsterstelling uitdrukt zijner eigene opvatting, geput uit het schrijven van den raadsman van betichte ;

Overwegende daarenboven dat de mededeeling door Mter J., aan den Heer Onderzoeksrechter van Luik gedaan, slechts een gedeelte daartelt van een brief hem geschreven door den raadsman van betichte, waarin deze, verre van eene bekentenis van plichtigheid af te leggen, enkel een voorstel deed om het geschil bij middel van geldelijke regeling te eindigen om alzoo het onderzoek te zijnen laste en de eventuele vervolging stop te zetten ;

Overwegende nochtans dat het een gewoon gebruik is in de balie, rechterlijke inrichting, geen mededeeling aan derden te geven der brieven tusschen confraters gewisseld, zonder toestemming van den schrijver dezes.

Overwegende dat deze mededeeling in de omstandigheden in dewelke zij door den raadsman der burgerlijke partij gedaan is, van aard zou zijn de zaak in een valsche daglicht te stellen en de overtuiging der rechters in dwaling te brengen.

Overwegende dat bijgevolg gelet op artikel 452 strafwetboek gezegden brief uit het bun-

del dient verwijderd te worden en dat de rechtbank er geen rekening zal van houden.

B) aangaande den grond der zaak :

Overwegende dat betichte niet ontkent in den loop van 1932 te Hasselt, een zeker aantal Napoléonbeelddes vervaardigd te hebben, doch de gegrondheid der betichting betwist ;

Overwegende dat om onder toepassing te vallen der wet van 22 Maart 1886 op de auteursrechten om namaking van een Napoléonbeeld, onder andere voorwaarden vereischt wordt dat gemeld Napoléonbeeld een kunstwerk daartelt ;

Overwegende dat het Napoléonbeeld waarop de burgerlijke partij beweert een auteursrecht te hebben niet het minst het karakter van een kunstwerk inhoudt ; dat gemaakt door een vervaardiger van geestelijke beelddes en metaalartikelen, voor de benoedigheden van zijnen handel en buiten alle vooringenomenheid van kunst, het enkel een fabriekmodel daartelt, dat slechts opzichtsens de nijverheidsdoeleinden der burgerlijke partij eenige waarde kon hebben ;

Overwegende bovendien dat betichte nog, zonder kwaadwillig of bedrieglijk inzicht gehandeld heeft ;

Overwegende dat de eisch der burgerlijke partij ontvankelijk is doch niet gegrond ;

Gezien art. 91 K. B. 1 September 1920.

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank statueerende wedersprekelijk, alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende,

Zegt dat de brief van 30 November 1932 uitgaande van den raadsman der burgerlijke partij en gericht tot den Heer Onderzoeksrechter van Luik uit den rechtsbundel zal verwijderd worden,

Zegt dat de betichting ten laste gelegd van betichte Collet niet genoegzaam bewezen is,

Spreekt hem ervan vrij en verzendt hem zonder kosten der vervolging ;

Verklaart de burgerlijke partij ongegrond in haren eisch en veroordeelt haar zoo tot de kosten van het rechtszitting als tot deze haren aanstelling als burgerlijke partij.

HANDELSRECHTBANK TE BRUGGE.

28 SEPTEMBER 1933.

Voorzitter : M. Léon D'Hoedt.
Referendaris : M. Edward Maertens.
Pleiters : Mters Claeys en Carton.

BETALING. — VERDWIJNING VAN VERKOCHTE ZAAK. — LAATTIJDIGE AFLEVERING. — BETALING AAN DERDE.

Voor de toepassing van het art. 1651 B. W. moet men door betaling verstaan hetgeen partijen als dusdanig beschouwd hebben, bij voorbeeld het afleveren van wisselbrieven of van andere betalingsmiddelen. Wanneer de verkocht zaak tijdens het sluiten van den koop niet bestaat, is het art. 1247, laatste lid, toepasselijk : de koper heeft recht op onmiddellijke aflevering ten huize van verkoper tegen betaling. Indien hij slechts na afbetaling de levering bij derde kan ontvangen, is er gevaar dat de koper den derde niet betaalt, of dat de derde deze betaling aanrekent op een andere schuld van den verkoper jegens hem, en aldus weigert te leveren.

M. t/ D.

Aangezien eischer 1) de betaling van a) 2300 frank opvoert, deel van den koopprijs van waren betaalbaar bij de levering ; b) 1933 fr. deel van den koopprijs betaalbaar den 30 Juli 1932 ; 2) vraagt dat verweerder zou veroordeeld worden tot het afgeven van een aanvaarden wisselbrief van 1683 frank betaalbaar op 30 Juli 1933, zooniet tot het betalen van een schadevergoeding van dit bedrag ;

Aangezien verweerder 8-9-31 20.000 onvrouwbare advertentiën besteld heeft betaalbaar 800 fr. bij de fotosopname ;

1500 fr. bij de levering en 2 maal 1750 fr. bij de aanvaarde wissels op verschillende vervaldagen ;

Dat de drukproef op 1-2-32 goedgekeurd werd en dat de eischer op 9-2-32 bericht gaf dat het drukwerk zou verzonden worden zoodra het vervallen deel van den koopprijs zou betaald worden en de aanvaarde wissels zouden ontvangen worden ;

Aangezien verweerder antwoordde dat hij zou betalen na ontvangst der koopwaren ; dat hij zulks als volgt toelicht : eischer had de uitvoering van het drukwerk aan een ander huis toevertrouwd, en de drukker wilde het werk aan den eischer niet afgeven zonder betaling ; welnu verweerder wilde niet betalen zonder medegaande levering ;

Aangezien de prijs betaalbaar was op de plaats waar de levering moest gedaan worden (art. 1651) ; dat men hier door betaling moet verstaan hetgeen de partijen als dusdanig beschouwd hebben de betaling op rekening en de aflevering van wisselbrieven die betalingsmiddelen zijn ;

Aangezien de verkochte zaak niet bestond tijdens het sluiten van den koop ; dat het dus art. 1609 niet is dat toepasselijk is, doch het art. 1247 laatste lid ; dat de verkoper schuldenaar is van de levering zoodat hij in zijne woonstede de levering moet doen ;

Aangezien koper recht heeft op onmiddellijke aflevering tegen betaling ; dat er immers gevaar kan bestaan indien hij slechts na betaling de levering van een derde kan ontvangen ;

dat in het voorhanden geval verweerder niet zeker was dat eischer den drukker zou betalen noch zelfs dat de drukker deze betaling niet zou aanrekenen op een andere schuld van den eischer jegens hem, en aldus weigert te leveren;

Aangezien eischer de levering in zijne woning niet aangeboden heeft doch wel bij den drukker, daar hij voorstelde na afbetaling het drukwerk op verweerdens gevaar op te zenden, dat verweerder echter de betaling bij den drukker niet kon doen, zelfs indien deze plaats voor de levering door hem aanvaard werd, daar eischer daar niet zou tegenwoordig zijn;

Aangezien eischer dus te kort gebleven is aan zijne verplichtingen en dat verweerder bijgevolg het recht had de betaling van de koop-som niet te doen;

Over de tegenvordering;

Aangezien verweerder de ontbinding van den koop vraagt en de veroordeeling van den hoofdeischer 1) tot terugbetaling van 1050 fr. op rekening betaald; 2) van 10.000 fr. schadevergoeding;

Aangezien eischer in vertoef was, van zoo-haast het drukwerk niet meer kon dienen voor het badseizoen 1932, waartoe het bestemd was, dat het aanbod van levering einde juli 1932 dus laattijdig was en dat de koop moest ontbonden worden;

Aangezien de som van 1050 fr. op rekening betaald, dus moet teruggegeven worden;

Aangezien verweerder beweert dat hij elders advertenties heeft doen drukken, duurder en in minder getal en dat de bekendmaking van zijn hotel veel geleden heeft;

Aangezien er geen stoffelijke schade bewezen is, noch door verhooging van prijs van drukwerk, noch door vermindering van klandisie, dat de zedelijke schade op 300 fr. mag geschat worden;

Om deze redenen:

De rechtbank verwerpt de hoofdvordering als ongegrond, veroordeelt eischer tot de gedingskosten;

Wijzende over de tegenvordering;

Verklaart den koop ontbonden ten ongelijke van den hoofdeischer. Veroordeelt hem tot 1) de terugbetaling van 1050 fr. op afrekening betaald;

2) de betaling van 300 fr. schadevergoeding, met de rechterlijke kroozen en tot de gedingskosten.

Vonnis uitvoerbaar bij voorraad en zonder borg, niettegenstaande elk verhaal.

HANDELSRECHTBANK TE IEPEL

11 OCTOBER 1933.

Voorzitter: M. Matton.

Rechts: MM. Heyvaert en Van de Vliet.
Pl.: Mters Lommez en Van der Meersch.

VERKEER. — K. B. VAN 11 JUNI 1931. — Beteekenis van het woord «PLEIN».

De beteekenis van het woord plein in artikel 2 van het K. W. op het verkeer, van juni 1931, is niet een administratieve kwestie, maar een punt dat volgens de omstandigheden moet beslist worden door de rechtbank. Het is heel goed mogelijk dat een «plein» veel meer moet aanzien worden als een eenvoudig kruispunt.

Vandercr. t/ Van Allem.

Aangezien de vraag van eischer strekt tot het bekomen eener vergoeding der schade geleden aan zijn auto, wegens aanrijding met verweerder, op het grondgebied van Poelkapelle;

Aangezien het niet te betwisten valt, en het ook niet betwist wordt door verweerder dat eischer de baan van Brugge naar Ieper volgde, dat hij op zijn rechterkant was, en dat deze baan langs dewelke eene tramlijn loopt, als hoofdbaan moet beschouwd worden ten opzichte van den steenweg komende van Poelkapelle Statie, waaruit verweerder kwam gereden om de hoofdbaan naar Brugge in te slaan;

Aangezien verweerder van zijnen kant beweert dat de aanrijding geschiedde bij 't kruispunt der beide autos, op een plein van Poelkapelle, bij het standbeeld Guynemer, dat diensvolgens verweerder op den rechterkant rijdend ten opzichte van den eischer, deze laatste, in rechte, aan verweerder den voorrang moest laten om door te rijden;

Aangezien de benaming «plein» ten opzichte van de wetgeving op het verkeer, niet eene administratieve kwestie is, maar een punt dat volgens de omstandigheden moet beslist worden door de Rechtbank en dat een plein in werkelijkheid in menig geval moet aanzien worden als een kruispunt, waar uitsluitelijk het reglement voorzien aan de kruispunten van toepassing is. (Goldstein en Van Roye, blz. 176, n° 450, Place Publique).

Aangezien nummer 3 van het artikel 2 K. B. 1 juni 1931 niet van toepassing is wanneer, zelfs op eene openbare plaats, de verbinding der banen in feite echte kruispunten vormen, waar het reglement voorzien bij de eerste alinea van art. 2 K. B. 1 juni 1931 toepasselijk is;

Aangezien ten andere de wettekst welke de voorrang geeft aan den geleider die rechts komt op eene openbare plaats, zooals ieder

wettekst op strafrechtelijk gebied, van enge toepassing is, en dat hij bijgevolg niet kan in aanmerking komen voor de rijtuigen welke elkaar kruisen wanneer ze zich reeds ten volle op eene openbare plaats bevinden;

Aangezien verweerder de plaats, waar het standbeeld Guynemer opgericht is, inreed, dat dit plein op het punt der aanrijding waar verschillende banen te samen loopen, redelijker wijze ten opzichte van het verkeer, veeleer met beschouwd worden als een kruispunt, dat bijgevolg de eischer, die eene baan volgde langs dewelke eene tramlijn loopt, in rechte de voorrang had om daar te rijden, op verweerder die kwam gereden uit een zijbaan; Aangezien de botsing gebeurde aan het rechter achterwiel van eischer, dat het niet bewezen is dat deze laatste snel reed, dat eischer dus vermoedelijk ook den feitelijken voorrang had op verweerder;

Aangezien de aanrijding bewijst dat verweerder aan eischer den voorrang niet heeft gelaten daar waar hij daartoe wettelijk gehouden was, dat verweerder dus heeft blij gegeven van onvoorzichtigheid, dat de totale verantwoordelijkheid van het huidige ongeval hem moet aangerekend worden, dat verweerder gehouden is de schade aan eischer berokkend, te vergoeden;

Om deze redenen:

De Rechtbank, recht doende, in laatste aanleg, alle verdere en tegenstrijdige beslitselen verwerpende, verwijst verweerder om aan den eischer te betalen ten titel van schadevergoeding, de somme van met de rechterlijke intresten en de kosten des gedings.

HANDELSRECHTBANK TE ANTWERPEN

3° KAMER — 15 JANUARI 1934

Voorzitter: M. L. Peeters.

Referendaris: M. Zech.

Pl.: Mrs Emm. Temmerman en Ferd. Van der Vorst.

DIENSTCONTRACT. — 20 JAREN DIENST. — ONGELDIGE OPZEG. — SCHADEVERGOEDING GELIJK AAN 12 MAANDEN WEDDE.

Wanneer iemand ongeveer twintig jaar in dienst bij een zekere firma is geweest moet, in geval van ontijdigen opzeg, de schadevergoeding hierdoor geleden geschat worden op een bedrag gelijk aan twaalf maanden vergoeding.

G. t/ B. T.

Gezien de inleidende dagvaarding van 8 December 1932, strekkende tot betaling van drie honderd duizend frank schadevergoeding wegens ontijdige doorzending, geboekt;

Aangezien de vraag onvankelijk is daar aanlegger uit de burelen geweest werd en het liet weten door zijn raadsman dat hij ter beschikking der maatschappij bleef niettegenstaande hun verschil van meening aangaande den duur van den opzeg;

Aangezien verweerder ook niet mag doen gelden dat aanlegger zich met een maand opzeg zou moeten vergenoegen;

dat deze overeenkomst van vóór den oorlog niet meer in voege kan zijn wegens nieuwe verbintenissen der partijen en dat verder zulke clause nietig is volgens de wet op het dienstcontract;

Aangezien geen enkele zwaarwichtige reden voor doorzending werd ingeroepen;

dat zulks slechts na afbraak der betrekkingen tusschen partijen werd beweerd, hetgeen laattijdig is, daar eene zwaarwichtige reden uitdrukkelijk en schriftelijk moet worden aan den bediende medegedeeld, op het oogenblik der doorzending;

Aangezien integendeel verweerder zich steeds tevreden verklaarde van aanleggers diensten, en hem nooit ernstige opmerkingen moest doen aangaande zoogezegde tekortkomingen;

Aangezien de vraag aldus onvankelijk is;

Aangezien op 29 Oktober 1932 verweerder aan aanlegger liet weten dat hij van af 31 Oktober 1933 geen dienst meer zou uitmaken van haar personeel hem opzeg gevende van een jaar;

Aangezien op 2 November aanlegger des-aangaande protest aantekende bijvoegend dat hij ter beschikking der maatschappij bleef, hetgeen deze afweerde;

dat het aldus aanleggers schuld niet is indien hij sinds November 1932 niet meer bij verweerder werkzaam was;

Aangezien verweerder toen slechts zes maanden toekende, later een maand, nu niets meer;

Aangezien aanlegger ontegensprekelijk recht heeft op eene vergoeding wegens doorzending;

Aangezien hij in dienst van verweerder was in 1913, mits honderd vijftig frank per maand;

dat hij sindsdien vordering bekwaam;

dat namelijk in 1919 nieuwe mondelinge overeenkomst tusschen partijen werd gesloten te Londen;

dat sindsdien de wedde van aanlegger steeds verhoogde;

dat in Januari 1930 G. 96.000 fr. per jaar verdiende, wedde die weliswaar wegens crisis herhaaldelijk verminderd werd, zoodat in

September 1932 aanlegger nog fr. 72.900 per jaar verdiende;

Aangezien hij zich verder moest specialiseren op dusdanige wijze;

dat hij hoofd werd van de afdeling «circuits»;

dat weinige zulke aanzienlijke betrekkingen als die van aanlegger bestaan;

Aangezien aanlegger aldus ongeveer twintig jaar in dienst van verweerder was, gezien zijne wedde en de voornaamheid zijner betrekking het verlies van zijn recht op pensioen door verweerder aan hare oud bedienden verleend op zekeren ouderdom blijkt een vergoeding van twaalf maanden wedde voldoende te zijn om hem schadeloos te stellen voor zijne ontijdige doorzending;

Om deze redenen;

De Rechtbank, verklaart den eisch onvankelijk en gegrond;

veroordeelt verweerder te betalen aan aanlegger een som van fr. 72.900, met de gerechtelijke intresten en de onkosten des gedings;

verklaart het vonnis uitvoerbaar, niettegenstaande verzet of beroep, mits borgstelling.

SCHEIDSRECHTERLIJKE BESLISSING.

19 DECEMBER 1933.

Scheidsrechters: Mters De Cordier (Gent) en L. Elebaers (Antwerpen).

Pleit: Mters Desmet (Gent) en H. Van der Donckt (Antwerpen).

VERZEKERING TER ZAKE VAN BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID. — BEWAARNAMEING. — VERPLICHTINGEN DER OVEREENKOMST. — NIET NALEVING. — VERANDERING VAN HET RISICO. — NIETIGHEID DER POLIS.

De niet naleving van verplichtingen op straf van nietigheid en rechtsverval opgelegd aan den verzekerde, namelijk de verandering of verzwaaring van het risico aan den verzekeraar te melden in voorziene vormen en bepaalde tijd, doet de rechten door de overeenkomst toegekend, vervallen.

J. S. t/ N. V. Het Belgisch Anker.

Gezien het compromis, gezien de beslitselen der partijen, gehoord partijen bijgestaan in hunne uitleggingen door Mter De Smet enerzijds, en Mtr Van der Donckt anderzijds;

Overwegende dat de mondelinge verzekeringsovereenkomst in dato 10 Oktober 1931 tusschen heer F. S. en de verweerder afgesloten draagt op de burgerlijke verantwoordelijkheid die de verzekerde M. S. ten laste kan gelegd worden als bewaarnemer van autos van derde personen;

Overwegende dat als dusdanig geheel het gelijkvloers van het huis Sypstraat, 95, Gent, in deze verzekering begrepen is, zonder uitsluiting van de plaats waar de auto van J. zich bevond;

Dat het door verweerder niet bewezen is dat de auto van J. zich bevond op eene plaats die door verhuring of om welke andere reden ook onttrokken was aan de plaatsen verzekerd door de mondelinge verzekering van 10 Oktober 1931;

Dat bijgevolg de vraag van S. onvankelijk is daar de auto zich bevond in de verzekerde gebouwen;

Overwegende dat voor hetgeen verder den grond der zaak betreft, verweerder enkel de burgerlijke verantwoordelijkheid vrijwaart van aanlegger en bijgevolg slechts kan gebonden zijn indien de burgerlijke verantwoordelijkheid van S. ten genoegen van recht bewezen is;

Dat dit bewijs tot heden niet geleverd werd;

Dat het nochtans van geen belang is, in casu, dit punt verder te onderzoeken, daar aanlegger te kort is gekomen aan de hem op straf van nietigheid en rechtsverval opgelegde verplichtingen;

Overwegende inderdaad dat volgens art. 10 der mondelinge verzekering in dato 10 Oktober 1931, de verzekerde gehouden is op straf van nietigheid der verzekering, te verklaren en in de polis schriftelijk te doen vermelden:

Of er in de verzekerde gebouwen koopwaren, brand- of ontplofbare stoffen of voorwerpen, welkdanig ook, berusten welke de brandgevaaren verzwaren;

Dat volgens art. II, wanneer deze omstandigheid zich voordoet gedurende den loop der verzekering, de verzekerde gehouden is daarvan de maatschappij binnen de acht dagen kennis te geven en dat de verzekerde volgens art. 13 zich akte moet doen afleveren van zijne verklaring;

Overwegende dat bij het aangaan der verzekering deze droeg «op het gelijkvloers als openbare schuilplaats voor automobielen, zonder werkplaats, het overige van het gebouw ongebruikt zijnde»;

Overwegende dat aanlegger niet ontkent dat op het oogenblik van de brandramp, de verzekerde gebouwen dienden tot bergplaats van eene aanzienlijke hoeveelheid hout, en dat dit hout er zich bevond minstens zeven weken voor den brand;

Dat dit ongetwijfeld eene verzwaaring van het brandgevaar uitmaakt;

Overwegende dat de mondelinge mededeling van de firma V. alleszins laattijdig is en niet kan in acht genomen worden;

Dat zij, welke ook de datum harer verzending weze, zeker niet binnen de acht dagen van de verzwaaring van het risico werd gedaan;

Overwegende, behoudens het feit dat het niet bewezen is dat de heer B. zeven weken voor het onheil zou verwittigd geweest zijn dat er zich hout in de verzekerde plaatsen bevond, aanlegger niet bewijst dat de heer B. agent is van verweerder en dat deze de machtiging bezat die noodig is om de maatschappij te binden;

Dat trouwens in art. 13 van gezegde mondelinge overeenkomst bepaald is dat de verzekerde zich akte moet doen afleveren van zijne verklaring van de verandering in het risico, hetgeen eerst na den brand werd gedaan;

Dat diensvolgens aanlegger is te kort geop straf van nietigheid van de polis;

Om deze redenen:

Wij, ondergetekende scheidsrechters, na beraadslaagd te hebben:

Zeggen voor recht dat de mondelinge verzekeringsovereenkomst tusschen partijen gesloten in dato 10 Oktober 1931 nietig is en dat aanlegger vervallen is van de rechten hem door deze overeenkomst toegekend; wijzen diensvolgens aanlegger af van zijnen eisch; zeggen dat elk der partijen de kosten van haren scheidsrechter zal moeten dragen.

WERKRECHTERSRAAD TE ANTWERPEN

Rechtskundige bijzitter: Mter Smets.
Pl.: Mters Cypers en Billion loco Delwaide.

ONTIJDIGE DOORZENDING. — ZETSCHIPPER. TOEPASSELIGHEID DER WET VAN 9 JULI 1926 OP DE BEVOEGDHEID DER WERKRECHTERS-RADEN. — TEGENEISCH. — NIET ONTVANKELIJK.

Een zetschipper moet volgens de algemeene be- weegredenen der wet op de arbeidsovereenkomsten als arbeider beschouwd worden.

Een tegeneisch is onontvankelijk, wanneer hij niet voorafgaandelijk werd voorgebracht in verzoeking.

V. d. A. t/ C. B. R.

Gezien de eisch strekt in betaling:

1° Eener som van 1.638,50 fr. wegens ontijdigen opzeg en bestaande uit 1.400 fr. loon en 258,50 fr. voor commissie, en

2° 250 fr. voor verhuizingskosten;

Aangezien deze sommen door verweerder niet worden betwist, doch dat zij, om aan een veroordeeling te ontsnappen, opwerpt:

1° De onbevoegdheid van de Werkrecht- raad;

2° Haar recht overeenkomstig art. 273 en 34 van het Tweede Boek van het Handelswetboek, waaruit blijkt dat de eigenaar van een schip op ieder oogenblik den Kapitein kan opzeggen zonder de minste vergoeding, tenzij eene geschreven overeenkomst het tegenovergestelde zou bepalen;

3° Dat, in ieder geval, zij gerechtigd was de onmiddellijke doorzending van aanlegger te bevelen wegens zwaarwichtige redenen;

4° Bij tegeneisch betaling der sommen van 875 fr. en 75.40 fr. ten titel van schadevergoeding.

WAT BETREFT DE EERSTE EN TWEEDE OPWERPING:

Aangezien het blijkt uit alle omstandigheden der zaak dat aanlegger in dienst was van verweerder in hoedanigheid van zetschipper op het schip «C. B. R. 65»;

Dat weliswaar op dit oogenblik verweerder aanlegger betiteld als «Kapitein» en daaruit besluit zoowel tot de onbevoegdheid van den Werkrechtssraad als tot de toepasselijkheid van art. 34 hooger vermeld;

Dat het echter niet kan worden geloofend, zoowel ten gevolge van de algemeene heersche opvatting als uit de wettelijke bepalingen die dienen toegepast te worden, dat er een merklijk verschil bestaat zoowel in rechte als in feite, tusschen een «zetschipper» en een «kapitein»;

Dat de eerste inderdaad moet aanzien worden als een arbeider in den geest der wet van 10 Maart 1900 (art. 1);

Dat er inderdaad van hem hoofdzakelijk lichamelijke arbeid wordt vereischt met ongeveer absolute uitsluiting van geestesarbeid;

Dat hij voor het overige wel degelijke staat onder het gedurend «bestuur, toezicht en gezag» van de eigenaar van het schip;

Dat de toevallige afwezigheid van den eigenaar van het schip niets afdoet aan de opvatting der «arbeidsovereenkomst» daar de zetschipper zich steeds heeft te gedragen naar «het gezag en het bestuur» van den eigenaar van het schip;

Dat dit trouwens wel degelijk de opvatting en de bedoeling van de wetgever is geweest, blijkt uit de bepalingen onzer arbeidswetgeving die veel later is ontstaan dan het Handelswetboek, en meer bepaaldelijk het ingeroepen art. 54. (Titel II, boek II);

Dat overeenkomstig art 43 der organieke wet op de Werkrechtscraden van 9 Juli 1926 aan de bevoegdheid van de Werkrechtscraden worden onderworpen :

1° De betwistingen betreffende « de arbeidsovereenkomst en alle andere dienstverhuring... en ten 8ste de betwistingen tusschen eigenaars of reeders van Handelsvaartuigen en zeelieden » dat ontegensprekelijk een zetschipper, volgens de beweegredenen als boven vermeld, valt onder beide bepalingen ;

Dat dit des te meer waar is daar, waar bij Koninklijk Besluit van 10 Mei 1927 er een speciale Kamer aan de Werkrechtscraad van Antwerpen werd opgericht voor : « Havenarbeiders, alsook voor het personeel van de Binnenscheepvaart, en de Leden der bemanning van Handelsschepen, die de Wet van 9 Juli 1926 gelijkstelt aan werklieden ».

Dat uit dit alles ten overvloede van recht spruit dat niet alleen de Raad bevoegd is, maar dat bovendien het ingeroepen art. 54 van het Handelswetboek niet van toepassing is.

WAT BETREFT DE DERDE OPWERPING VAN VERWEERSTER :

Aangezien de wet op de arbeidsovereenkomst wel degelijk voorziet dat er ten allen tijde een einde aan de overeenkomst mag gegeven worden wegens gegronde zwaargewichtige redenen, art. 20 ;

Aangezien het echter niet volstaat dienaangaande loutere beweringen voorop te stellen ; Dat verweerster wel is waar zware aantijgingen tegen aanlegger inbrengt, doch volstrekt in gebreke blijft eenig bewijs voor te brengen of zelfs aan te bieden ;

Dat men dientengevolge met zulke beweringen geene rekenschap dient te houden ;

WAT BETREFT DE TEGENEISCH :

Aangezien deze als ongegrond dient te worden afgewezen voor de redenen als boven vermeld ;

Dat hij trouwens niet ontvankelijk is doordien hij niet werd voorgebracht in verzoening ;

VOOR WAT BETREFT DE EISCH ZELF :

Aangezien de eisch gegrond is in zooverre aanlegger recht heeft op de vergoeding van een halve maand loon wegens ontijdigen opzeg ;

Om deze redenen :

De Raad, alle verdere en tegenstrijdige middelen afwijzend, veroordeelt verweerster om aan aanlegger te betalen de sommen van fr. 819.25 wegens ontijdigen opzeg en fr. 250.— verhuizingskosten, met de gerechterlijke intresten en de kosten.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

2° KANTON — 16 NOVEMBER 1933

Vrederechter : M. Van Spilbeek.
Pl. : Mer S. F. Grunzweig.

GEHUWDE VROUW. — STILZWIJGEND MAN- DAAT. — HUURCEEL. — NIETIGHEID.

Het huren eener woning kan niet als een gewone huishoudelijke verrichting aanzien worden. Bij gebrek aan een uitdrukkelijke machtiging vanwege den man is de gesloten huurovereenkomst nietig.

Wwe V. E. t/ K.

Gezien de inleidende dagvaardiging van deurwaarder Jules Van de Wal te Antwerpen verblijvende, in dato van 10 October 1933 geboekt, strekkende ten einde verweerder te hooren veroordeelen tot betaling aan aanlegster der som van fr. 2650, zijnde : fr. 2500 voor schadeloosstelling wegens herverhuring en fr. 150, voor huurschade betreffende het benedenhuis Plantyn Moretuslei, 65, te Antwerpen; samen met verwijzing van verweerder in de gerechterlijke intresten en de kosten des geding, met verklaring van voorloopige uitvoerbaarheid van het te vellen vonnis ;

Gezien de dagvaardiging van deurwaarder Jules Van de Wal te Antwerpen, in dato van 23 October 1933 geboekt, strekkende ten einde verweerster te doen tusschenkomen in het geding hangende tusschen aanlegster en den heer K. ;

Gehoord partijen in hunne middelen en gezegden ;

Aangezien beide vorderingen wegens samenhang dienen bijeengebracht ;

Dat aanlegster betooft dat vrouw K. geb. G. huurster zijnde van gezegd benedenhuis, dit verlaten heeft op 1 October zonder voorafgaanden opzeg ; dat zij uit dien hoofde drij maanden huur als vergoeding verschuldigd is 't zij 2610 fr., som welke zij herleid tot 2500 fr., dat vooris het benedenhuis ontruimd werd in slechten staat van onderhoud, waarvoor 150 fr. vergoeding gevraagd wordt ;

Aangezien het blijkt dat gezegd benedenhuis mondelings verhuurd werd mits 10.440 fr. per jaar, betaalbaar per maand voor een termijn van 15½ maanden van 15-7-1933 tot 30-11-1934 en zulks aan vrouw K. ;

Aangezien de man K. opwerpt dat hij nooit met aanlegster gecontracteert heeft en nooit te Antwerpen verbleven heeft, zijne vrouw enkel hier gevlucht was en de dagvaardiging aan hem gedaan dus nietig is ; dat er tusschen hem en aanlegster geen rechtsverband bestaat ;

Aangezien de vrouw K. zegt dat de dagvaar-

geene kopij, der dagvaarding aan haar man betekend, overgemaakt werd ; dat zij geene machtiging had van haar man om een huurceel aan te gaan ; dat zij bedrogen werd en in hare onwetendheid haar het benedenhuis in een erbarmelijken toestand opgedrongen werd ;

Aangezien het vaststaat dat de man K. niet gehoord heeft ;

Dat anderzijds het uit niets blijkt dat de vrouw K. machtiging had bekomen van haar man om een huurceel aan te gaan ;

Aangezien de gehuwde vrouw wel is waar aanzien wordt als hebbende eene stilzwijgende toelating van haar echtgenoot om de gewone huishoudelijke uitgaven te verrichten en de daarmee in verband staande overeenkomsten of contracten te sluiten ;

Dat het huren eener woning siellig niet als eene gewone huishoudelijke verrichting kan aanzien worden en eene uitdrukkelijke machtiging van wege den man daarvoor noodig is ;

Dat in die voorwaarden de vrouw zoomin als de man gehouden kunnen zijn vermits de geslotene overeenkomst nietig is ;

Dat het niet noodig is verder de andere verweermiddelen te onderzoeken ;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter, voegen beide zaken te samen en in een zelfde vonnis rechtsprekende verwerpen den eisch van aanlegster en stellen de kosten ten haren laste.

NOTA. Zie Cass. fr. 15 Juni 1842, Rép. Prat. Dalloz, V° Obligation, n° 1023. — Laurent, Droit civil cl. XII, n° 107. — Vrederechter Brussel (1ste Kanton), 5 Juni 1924, Journ. Juges de Paix, 1925, blz. 141, met opmerkingen.

VREDEGERECHT TE TEMSCHE.

9 DECEMBER 1933.

Vrederechter : M. Buytaert.

KOSTELOOZE RECHTSPLEGING. — VRAAG VOOR DE KOSTEN DER UITVOERING NA EEN EINDVONNIS. — NIET ONTVANKELIJK.

De kosteloze rechtspleging kan enkel toegekend worden vóór den aanvang van een geding of terwyl een geding hangend is. Na een eindvonnis, voor de kosten der registratie, kan de vraag niet meer ontvankelijk verklaard worden.

J. De S.

Gelet op het rekest ingediend door D. S. J. in dagteekening van 4 December 1933, om tot de kosteloze rechtspleging toegelaten te worden om ontheven te worden der kosten welke de registratie te heffen heeft op een afschrift van een vonnis, door Ons verleend, den 25 October 1933 ;

Aangezien de kosteloze rechtspleging enkel kan toegepast worden vóór den aanvang van een geding of tijdens een hangend geding, ingevolge de bepalingen van artikel 18 der wet van 29 Juni 1929.

Aangezien er geen sprake is van een aan te vangen geding noch van een hangend geding ;

Aangezien zelfs door Ons een eindvonnis geveld is geweest op ingespannen geding van D. S. J., op hetwelk Wij niet kunnen terugkomen en aan hetwelk niets kan veranderd worden ;

Aangezien het rekest van allen grond ontbloomt is ;

Om die redenen :

Wij, Vrederechter, verwerpen hetzelfde als zijnde klaarblijkend ongegrond.

NOTA. — Steunende op artikel 18 der wet van 29 Juni 1929, verwerpt de heer Vrederechter een aanvraag tot het bekomen der kosteloze rechtspleging, waarvan het voordeel werd verzocht om de uitvoering van een vonnis dat geen kracht van gewijsde heeft verkregen, doch einde stelt aan de eigenlijke procedure voor de heer Vrederechter.

De kosten der expeditie bedroegen en som die gezien het onvermogen des aanleggers niet kon betaald worden.

Anderzijds weigert verweerder vrijwillige uitvoering.

Artikel 18 der wet voorziet dat in dringende gevallen, de Vrederechter, de Voorzitter der Rechtbank of van het Hof, en tijdens het geding de Rechter waarbij de zaak aanhangig is op mondeling of schriftelijk rekest de kosteloze rechtspleging mogen toekennen voor de akten en plichts vervullingen die door hen zullen bepaald worden.

Hoe dit artikel aanleiding gaf tot bovengemelde beslissing, laat zich niet gissen.

De hoofdzakelijke beweegreden waarvan de invloed blijkbaar doortastend was, ligt in het feit dat eindvonnis werd verleend en volgens de heer Vrederechter artikel 18 slechts vóór of tijdens een hangend geding van toepassing kan zijn.

Nochtans bevat de wet in titel I artikel 2 de algemeene toepassing der kosteloze rechtspleging 1° op gedingen ; 2° op akten buiten alle geding, wanneer zij tusschenkomst van deurwaarder vergen, terwijl artikel 18 slechts deel uitmaakt van titel III betreffende de rechtspleging.

De geveldde beslissing leidt feitelijk tot aanvullen de bepalingen die in de wet niet voorkomen want impliciet wordt het voordeel der kosteloze rechtspleging ontnomen aan al wie gedreven wordt tot gedwongen uitvoering van een vonnis en zich niet op voorhand het voordeel der kosteloze rechtspleging liet toekennen in vooruitzicht dezer mogelijke eventualiteit.

Dit verval staat nergens in de wet.

En wat meer is, die interpretatie van artikel 18 stelt een onvermogen persoon in de onmogelijkheid zijn verworven recht te doen gelden, en het zal den verweerder volstaan zich in een passieve onthouding te gelaten om een rechterlijke beslissing die hem veroordeelt te vrijdelen.

Het mag wel betwijfeld worden of zulke praktische gevolgen door den wetgever werden gewild.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

3° KANTON — 16 DECEMBER 1933.

Vrederechter : M. Van Nuffel.
Pl. : Mer Van Hoecke loco Mer Stuyck.

HANDELSHUURCEEL. — WET VAN 5 OOGST 1933. — VERMINDERING. — APOTHEKER. — GEEN HANDELAAR. — ONONTVANKELIJK- HEID.

Hoewel in de Rechtspraak geen eensgezindheid bestaat nopens het burgerlijk of handelskarakter van het bedrijf van apotheker, moet dit beroep niet aanzien worden als zijnde van commercieel aard.

Bijgevolg dient de vordering door een apotheker ingespannen op grond der bepalingen der wet van 5 Oogst 1933 als niet ontvankelijk aanzien te worden.

M. t/ D. W.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Jules Vande Wal te Antwerpen, de dato 23 November 1933, geboekt, strekkende tot de vermindering op fr. 12.000 per jaar grondlasten inbegrepen van den huurprijs van het huis gelegen te Antwerpen, Haantjeslei 110, dat aanlegger ingevolge mondelinge huurovereenkomst van verweerder in huur heeft à rato 20.000 frank per jaar ; te hooren verklaren dat deze huurvermindering met terugwerkende kracht zal toegepast worden te rekenen van af 1 April 11., verweerder bovendien te hooren veroordeelen tot de kosten van het geding ;

Gehoord partijen in hare middelen en besluiten ;

Aangezien verweerder de niet ontvankelijkheid van den eisch opwerpt ; dat hij aanvoert dat aanlegger apotheker is en als dusdanig niet als handelaar kan worden beschouwd ;

Aangezien de vraag of de apotheker handelaar is of niet verschillend wordt beantwoord, alhoewel de hedendaagsche rechtspraak overhelt naar het toekennen van het handelskarakter aan dit bedrijf ;

Aangezien wij echter de meening deelen van dezen die denken dat de beroepen die betrek hebben op de geneeskunde, zoals het beroep van apotheker, kenteekenen dragen tegenstrijdig met degene die eigen zijn aan het beroep van handelaar ; dat inderdaad de persoonlijke bedrijvigheid van den apotheker gepaard met de wetenschappelijke kennis verkregen na jarenlange studiën op de Hoogeschool rechtstreeks in dienst staan der geneeskunde en wel namelijk het voornaamste element daarstellen van het beroep. (Nalur I. 49.— Pand Beiges V° Actes de Commerce n° 204) ;

Dat de apotheker diensvolgens niettegenstaande hij ook produkten aankoopt om ze voort te verkoopen niet onder de handelaars dient te worden gerangschikt ;

Aangezien overigens aanlegger niet bewijst dat hij ingeschreven is in het Handelsregister ; dat hij diensvolgens, alhoewel het beroep van apotheker uitoefende, zich zelf niet als handelaar heeft beschouwd ; dat het niet aanneembaar is dat aanlegger zich thans zou willen doen doorgaan als handelaar ten einde zich op de voordeelen der wet van 5 Augustus 1933 te kunnen beroepen als wanneer hij aan de verplichtingen aan de handelaars opgelegd bij artikel I der wet van 30 Mei 1924 niet heeft voldaan ; dat de eisch bijgevolg in elk geval niet ontvankelijk is ;

Om deze redenen :

Wij, Xavier Van Nuffel, Vrederechter van het derde Kanton van Antwerpen, recht doende tegensprakelijk, in eerste aanleg ;

Verklaren den eisch niet ontvankelijk.

BESTUURLIJK RECHT.

SPEELHUIS. — VERGUNNING DOOR GE- MEENTEBESTUUR. — VERBREKING.

Het ligt niet in de bevoegdheid van een Gemeentebestuur eene vergunning te verleenen voor het openen van een speelhuis.

Koninklijk Besluit van 4 Februari 1933,
in zake : Gemeente Tilff.

Gelet op de beslissing van den gemeenteraad van Tilff dd. 21 September 1932, waarbij den heer Hubert vergunning is verleend tot het oprichten en het in bedrijf nemen, in deze gemeente, van een casino met privaten speelkring ;

Gelet op het besluit van den heer Gouverneur der provincie Luik, dd. 5 December 1932, tot schorsing van de tenuitvoerlegging van voormelde beslissing alsook op het besluit der Bestedige Deputatie van den provincialen raad, dd. 19 derzelfde maand, tot handhaving van bewuste schorsing, waarvan de redenen aan den Gemeenteraad, op 6 Januari 1933, zijn bekend gemaakt ;

Overwegende dat hoegenaamd geen wettelijke bepaling aan den Gemeenteraad het recht toekent vergunning te verleenen tot het openen van een casino met speelkring ;

Overwegende dat de Gemeenteraad van Tilff, waar hij bewuste beslissing treft, zijn bevoegdheid is te buiten gegaan en het algemeen belang gekrenkt heeft ;

Gelet op de artikelen 86 en 87 der gemeentewet ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken ;

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Art. 1. — Voormelde beslissing van den Gemeenteraad van Tilff, dd. 21 September 1932, wordt vernietigd.

Melding hiervan dient gemaakt in het notulenboek van den Gemeenteraad op den kant der vernietigde akte.

Art. 2. — Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 4 Februari 1933.

NOTA. — De wet van 24 October 1902 straft het openen van speelhuizen. Wat aldus in algemeene bewoordingen verboden is, mag stellig niet toegelaten worden vanwege een openbaar bestuur.
I. V.

Nederlandsche Rechtspraak

HOF 'S GRAVENHAGE

17 JUNI 1933

Voorzitter : Mr. P. Polvliet.

Raden : Mrs C. V. Schlingemann, D. Lodder.

VERBETERING REGISTERS VAN DEN BURGER- LIJKEN STAND. — BEDROG.

Ofschoon geïntimeerde te Antwerpen woonachtig is gebleven, heeft hij zich in het bevolkingsregister van Tilburg laten inschrijven. Vervolgens heeft hij, stellende, dat appellante, zijne te Antwerpen met hem gehuwde echtgenoot, geen bekende woon- of verblijfplaats had, bij de Rechtbank te Breda een vordering tot echtscheiding tegen haar ingesteld, een verstekvonnis tegen haar verkregen, dit aan haar op de wijze van art. 4, 7°, Rv. doen beteekenen, en eindelijk in de registers van den Burgerlijken Stand te 's Gravenhage doen inschrijven. Hij heeft dit vonnis en de inschrijving daarvan door berrog en misleiding verkregen. Het vonnis was niet op behoorlijke wijze aan appellante betekend, en evenmin was uit eenige daad van haar hare bekendheid er mede af te leiden ; integendeel mag als vaststaande worden aangenomen, dat zij op het oogenblik der inschrijving daarvan nog onkundig was, zoodat zij toen nog daartegen in verzet had kunnen komen. De inschrijving had dus niet mogen plaats hebben, en daardoor heeft een mislag in het betrokken register plaats gehad.

Het Hof gelast de doorhaling der betreffende akte. (Anders : de Rechtbank).

Het Hof, enz. ;

Gezien vorenstaand request van L. C. van G., gescheiden echtgenoot van P. F., van H., wonende te Borgerhout (België), proc. Mr. E. Beninfante, adv. Mr. A. W. Rassers, te Breda, met bijlagen, enz. ;

Overwegende, dat het Hof op grond dier stukken de in dat oorspronkelijk request gestelde feiten bewezen acht en wel in het bijzonder :

Dat requestante op 5 Maart 1919 te Antwerpen is gehuwd met P. F. van H., evenals zij van Belgische nationaliteit ;

Dat zij en haar genoemde echtgenoot in 1926, terwijl zij te Antwerpen woonden, tegen elkander een eisch tot echtscheiding bij de Rb. van eersten aanleg aldaar hebben ingesteld ; dat de eisch van requestante bij arrest van het Hof van beroep te Brussel van 25 Jan. 1929 aan haar is toegewezen en dientengevolge op 23 Juli 1929 de echtscheiding in de registers van de echtscheidingen van de Stad Antwerpen is ingeschreven, en dat haar echtgenoot, bij deurwaardersexploijt van 2 Juli 1930 aan requestante heeft doen aanzeggen dat hij afstand deed van den door hem tegen requestante ingestelden eisch ;

Dat intusschen haar echtgenoot, terwijl de genoemde procedures in België hangende waren, stellende dat hij woonde te Tilburg en dat requestante, zijne echtgenoot, was zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland, na daartoe van den President dier Rb. verlof te hebben gekregen bij de Rb. te Breda heeft ingesteld een eisch tot echtscheiding tegen requestante, welke eisch bij vonnis dier Rb. van 17 April 1928, bij verstek gewezen, aan hem is toegewezen ;

Dat requestante van het instellen van dezen eisch en het bestaan van dit vonnis — een en ander haar betekend op de wijze van art. 4 sub 7° Rv. — onkundig is gebleven tot 27 Oct. 1928, toen van H. zich vervoegd heeft aan de haar door den President van de Rb. te Antwerpen voor den duur van het aldaar gevoerd pro-

ces aangewezen verblijfplaats, Scheepstraat n° te Antwerpen, ten einde daar meubelen weg te halen en tevens van dat vonnis schriftelijk mededeeling deed aan den raadsman van requestrante ;

Dat het verstekvonnis op 11 Sept. 1928 ten verzoeken van van H., onder overlegging van het exploit van beteekening op vermeldde wijze dd. 16 Mei bevorens en van een verklaring van den Griffier dd. 21 Aug. van dat jaar, houdende dat tegen dat vonnis geen verzet was gedaan, in de registers van den Burgerlijken Stand te 's Gravenhage is ingeschreven ;

Dat van H., echter, weliswaar zich op 14 Oct. 1927 heeft doen inschrijven in het Bevolkingsregister van Tilburg, komende van Antwerpen, waarheen hij zich weder op 20 Febr. 1928 heeft doen afschrijven ; gelijk hij zich ook op 30 Jan. 1928 te Antwerpen heeft doen afschrijven naar Rotterdam en op 14 Mei 1928 weder, als komende van Rotterdam, te Antwerpen heeft doen inschrijven, maar in werkelijkheid steeds te Antwerpen woonachtig is gebleven en daar zijn werkelijk verblijf heeft gehouden, blijkende uit in het bijzonder uit de in het aan de Rb. gericht request sub 1° tot 7° a-g vermeldde en ook aan het Hof overgelegde stukken ;

O. dat requestrante op grond van die feiten terecht stelt, dat het door de Rb. te Breda tegen haar, als « rechtens wonende te Tilburg ; momenteel zonder bekende woon- of verblijfplaats in het Koninkrijk », bij verstek gewezen vonnis door bedrog en misleiding verkregen is en evenzoo de inschrijving daarvan, aangezien dat vonnis niet op behoorlijke wijze aan requestrante was beteekend, noch uit eenige daad van requestrante hare bekendheid met dat vonnis was af te leiden ; integendeel als vaststaande mag worden aangenomen dat zij op het oogenblik der inschrijving daarvan nog onkundig was, zoodat zij toen nog daartegen in verzet had kunnen komen ;

O. dat requestrante daaraan terecht de gevolgtrekking verbindt dat de akte van inschrijving niet in de registers had mogen opgenomen worden en dat door die inschrijving een mislag in het betrokken register als bedoeld in art. 70 B.W. heeft plaats gehad, grond opleverende tot de door haar gevraagde verbetering van dat register door doorhaling van bedoelde akte en mitsdien haar daartoe strekkende verzoek ten onrechte door de Rb. is afgewezen ;

Vernietigt bovenvermelde beschikking van de Rb. te 's Gravenhage van 10 Febr. 1933, waarvan beroep ;

Wijst aan requestrante haar verzoek toe ;

Gelast de verbetering van het Register van Huwelijken en Echtscheidingen van den Burgerlijken Stand te 's Gravenhage over het jaar 1928, in dier voege, dat voormelde daarin opgenomen akte van 11 Sept. 1928 (N° 398) worde doorgehaald ; enz.

(Weekblad van het Recht, N° 12697).

UITGAVEN VAN HET RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

Het Rechtskundig Weekblad dat voor doel heeft het Vlaamsch wetenschappelijk rechtsleven op alle gebied te bevorderen, is de uitgave begonnen van een reeks werken, zoowel van theoretischen als van zuiver practischen aard, die in belangrijke mate onze Vlaamsche rechtsliteratuur zullen verrijken.

Het is de plicht van alle Vlaamsche juristen ons streven te steunen en zich al de werken, die in deze reeks zullen verschijnen, aan te schaffen.

Reeds verschenen :

Mr. René VICTOR : Het belang van de Nederlandsche wetenschap voor de algemene rechtstheorie.

Mr. Robert VANDEPUTTE : Het begrip van het politiek misdrijf in het Belgisch recht.

Mr. Reinhold VAN LENNEP : De verzekering tegen de werkloosheid in België.

M. Victor LEEMANS : Carl Smitt. Proeve eener sociologie van den Staat.

Mr. Frans WITTEMAN : Wederzijdse rechten en plichten der echtelieden. Commentaar der wet van 20 Juli 1932.

Mr. J. DE WEERDT : Samensmelting van naamloze vennootschappen (met een woord vooraf door Prosper Thuysbaert).

WETSVOORSTEL TOT INSTELLEN VAN EEN HOF VOOR GESCHILLEN VAN BESTUUR

TOELICHTING.

Mevrouw, Mijne Heeren,

Het voorstel dat wij de eer hebben aan de beaardslagingen van de Kamer te onderwerpen, is de weergave van hetgeen wij, met de medewerking van ons oud en eminent collega den heer Masson, reeds hadden ingediend in de vergadering van 15 Mei 1930, en dat, na door al de afdeelingen te zijn aangenomen, is komen te vervallen wegens de ontbinding van 1932. De door dit voorstel voorgestelde hervorming bleef, nadien, meer en meer en op een betekenisvolle wijze de toetreding afdwingen. In deze jongste maanden, deden de besluiten en de wenschen voor zijne aanneming zich dringender gelden, vanwege aanzienlijke wetenschappelijke groeperingen en talrijke politieke vergaderingen.

Meer nog, een openbaar gemaakte nota, door Z. M. den Koning aan den heer Eerste-Minister gezonden op 3 Januari 1934, in verband met de quaestie van de wederopneming van zekere vroegere afgestelde ambtenaren en beambten, heeft op deze hervorming de aandacht van de Regeering gevestigd in de volgende bewoordingen : « Wij bezitten, in België, noch Bestuurlijke Rechtbanken, noch een Hof voor geschillen van bestuur. Dit is een leemte in onze instellingen. »

Steunende op deze aanmoediging en overtuigd van de noodzakelijkheid onze openbare instellingen aan te vullen door het invoeren van die organismen waarvan zij verstoken blijven, hernemen wij ons voorstel van 1930 met een sterker vertrouwen, daarbij de hoop uitdrukken, dat de Kamers zich zullen beijeren hetzelfde te onderzoeken en een oplossing te geven aan dit belangrijk vraagpunt van een nationaal nut.

* * *

Reeds herhaaldelijk, en sedert lang, werd de gedachte vooruitgezet, hetzij in het Parlement, hetzij in juridische kringen of uitgaven, in België een Raad van State op te richten.

Het oprichten van een dergelijk lichaam werd over het algemeen in overweging genomen van een drievoudig standpunt uit :

1° Het voorbereiden der wetten ;

2° De burgerlijke aansprakelijkheid der openbare machten ;

3° De geschillen van bestuur.

Wat het voorbereiden der wetten betreft, meenen wij dat het vraagstuk een begin van oplossing gekregen heeft door het Koninklijk besluit van 3 December 1911, waarbij in het Ministerie van Justitie een Bestendige Raad voor de Wetgeving werd opgericht. Om dit lichaam zijn doel geheel te doen bereiken, zou het volstaan zijn taak goed te bepalen, zijne activiteit te veruimen door het uit te breiden tot al de ministerieele departementen, en deze activiteit geregeld te doen samengaan met die van het Parlement zelf.

Wat de burgerlijke aansprakelijkheid van de openbare machten betreft, heeft de veranderde rechtspraak, ingevoerd door de arresten van het Hof van Verbreking van 5 November 1920 en van 12 Juli 1921 het vraagstuk niet in zijn geheel opgelost. Maar het lijdt geen twijfel dat zij de ernstige bezwaren merkelijk heeft verzacht, waartoe tot hertoe aanleiding gaf de beperkende interpretatie, door onze Hoven en Rechtbanken, van het beginsel van de scheiding der machten.

Wat aangaat de inrichting van een verhaal tegen de misbruiken van de bestuursmachten, blijft nog alles te doen, en wij denken dat het oogenblik gekomen is, om op dit gebied eene instelling in het leven te roepen, waarvan het nut meer en meer blijkbaar wordt.

In zijn merkwaardig werk gewijd aan de instelling van een Raad van State in België heeft de heer Hendrik Velge, professor aan de Universiteit te Leuven, terecht gewezen op de spijtige gevolgen waartoe de leer van de indeeling van den Staat, in Staat als openbare macht, en in Staat als rechtspersoon, heeft geleid. Deze leer, welke niet in de Belgische Grondwet voorkomt, maar die door onze rechtspraak werd aangenomen onder de ingeving van Franse auteurs, gaf, gedurende langen tijd, het bestuur uitsluitend rechtsbevoegdheid inzake de handelingen van den Staat-openbare macht. Wanneer een Staatsburger in zijn recht werd gekrenkt door eene handeling van het bestuur, had hij geen verhaal bij de rechtbanken om zich recht te doen geschieden. Daar de rechtbanken hem hunne onbevoegdheid tegenwierpen, was het eenige wat hij doen kon, zijn toevlucht te nemen tot het bestuur zelf.

De nieuwe rechtspraak van het Hof van Verbreking heeft aan dit teere onderscheid een einde gemaakt, en de Staat, openbare macht, is thans, tegenover de rechtbanken, aansprakelijk voor zijne daden. Echter, bestaan nog talrijke gevallen waarin de wet zelf een opperste karakter toekent aan de bestuurlijke beslissing en aan den burger alle gerechtelijk verhaal ontzegt. De heer Procureur Generaal Leclercq haalt eene reeks van dergelijke gevallen aan, welke aan het Opperste Gerechtshof onderworpen zijn geworden (Pas., 1920, I, 223). Talrijk zijn de overige gevallen welke wij zouden kunnen aanhalen, waarin de burger aan de willekeur van het bestuur is overgeleverd, dat vaak tegelijkertijd rechter en partij is.

« Nergens, bezit het bestuur zulke uitgebreide macht als bij ons ; nergens vindt men minder weer tegen de misbruiken zelf. Eens dat het bestuur heeft gesproken, is alles gezegd ». Die woorden zijn door den heer August Beernaert, op 17 Januari 1906, in de Kamer uitgesproken. Sindsdien heeft men de bevoegdheden van den Staat op onvoorziene wijze uitgebreid. Doch het recht van den enkelen staat dikwijls ontwapend tegenover de al-

macht der bureelen en de gelegenheden tot machts-overschrijding worden immer groter : beslissingen van de bestendige deputaties en van de gemeentebesturen in zake vastheid der gemeentebeambten of van interpretatie van de voorrechten aan de oudstrijders verzekerd, beslissingen in zake taxes, domicilie onderstand, kerkfabrieken, gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke inrichtingen ; verhaal tegen de concessies die met schending der wet werden verleend... Hoe dikwijls zou het niet nuttig zijn aan thans weerloze belangen den waarborg van een onpartijdige rechtsmacht te kunnen geven, waar de zaken op tegenspraak zouden behandeld worden en de beslissingen met redenen zouden omkleed en openbaar gemaakt worden !

Om in deze blijkbaar leemte te kunnen voorzien, hebben Belgische juristen, namelijk de heeren Edmond Picard, Louis André, René Marq, Maurice Bourquin, sedert lang, de instelling vooruitgezet van eene administratieve rechtsmacht, vóór dewelke de aldus benadeelde ingezetene of het benadeelde bestuur hunne gronden zouden kunnen doen gelden. Reeds in 1910, verdedigde de heer Paul Berryer deze gedachte in den Senaat, bij de behandeling van de Begroting van Justitie. « Het ontbreken van een goed ingerichte afdeeling « geschillen van bestuur », schreef hij in zijn verslag, komt maar al te dikwijls meer op eene definitieve benadeeling van belangen en rechten, welke even eerbiedwaardig zijn als de rechten waarover de rechtbanken uitspraak doen. Zij leidt tot een ongecontroleerde willekeur, tot zwaarwichtige beslissingen, zonder mogelijk verhaal, uitgesproken zonder debat, zonder tegenspraak, zonder waarborgen van proceduur, en, in meer dan eene gelegenheid, tot echte rechtswijgeringen. »

Steunend op deze gedachten, hebben wij de eer bij de Kamer een wetsvoorstel in te dienen tot oprichting van een Hof voor Geschillen van bestuur.

Dit Hof zal voor taak hebben uitspraak te doen :

1° Over de vorderingen tot herstel van een schade veroorzaakt door een handeling of een verzuim op bestuurlijk gebied, in al de gevallen dat de kennisgeving daarvan door de Grondwet en de van kracht zijnde wetten niet aan de rechtbanken werd opgedragen ; het Hof vonnist naar billijkheid en met inachtneming van al de omstandigheden zoo- wel van openbaar als van privaats belang ;

2° Over de eischen tot nietigverklaring, wegens machtsoverschrijding of wegens machtsafleiding (« détournement de pouvoir »), ingesteld tegen de handelingen van de onderscheidene bestuursoverheden ;

3° Over de geschillen omtrent bevoegdheid tusschen de openbare besturen ;

4° Over al de verhalen in zake geschillen van bestuur, wier kennisgeving aan het Hof door bijzondere wetten wordt opgedragen.

Ons voorstel bestaat uit drie hoofdstukken respectievelijk handelend over de bevoegdheid en de inrichting van het Hof voor Geschillen van bestuur en over de bij deze rechtsmacht in te voeren rechtspleging.

EERSTE HOOFDSTUK

VAN DE BEVOEGDHEID

Artikel 2 bepaalt de vier categorieën van geschillen waarover het Hof voor geschillen van bestuur zal moeten uitspraak doen :

1° Vorderingen tot herstel van schade veroorzaakt door een handeling of door een verzuim op bestuurlijk gebied ;

Over de quaestie betreffende de aansprakelijkheid van de openbare overheid, werd herhaaldelijk van gedachten gewisseld tot het oogenblik dat het Hof van Verbreking, door bovenbedoelde arresten, besliste dat de rechterlijke macht bevoegd was om uitspraak te doen in de talrijke geschillen van dezen aard. Uit den tekst van deze arresten blijkt evenwel, dat de wet, in talrijke gevallen, nog steeds de uitspraak in hoogsten aanleg aan het bestuur voorbehoudt. Zoodanig 't verleden, zullen de rechtbanken zich in deze gevallen onbevoegd blijven verklaren en weigeren recht te laten verdereven aan de benadeelde partijen. Over deze gevallen zal het Hof voor geschillen van bestuur geroepen worden om uitspraak te doen.

Overeenkomstig artikel 106 van de Grondwet, zal de rechterlijke macht voor deze gevallen den voorrang hebben, 't is te zeggen, dat het Hof voor geschillen van bestuur slechts over gevallen, welke niet tot de bevoegdheid van de rechtbanken behoren, uitspraak zal mogen doen. Natuurlijk zal het noodig zijn, zich, in ieder geval, eerst tot de rechtbanken te wenden en van deze een beslissing van onbevoegdheid te bekomen. Wanneer de benadeelde partij zal oordeelen dat, volgens de bestaande wetgeving, de rechtbanken niet bevoegd zijn, dan zal zij zich tot het Hof voor geschillen van bestuur wenden dat, trouwens, over zijne eigen bevoegdheid zal hebben te oordeelen. In geval van positief of negatief geschil aangaande de bevoegdheid, zal het opperste Gerechtshof moeten beslissen in laatsten aanleg. Zoodanig het opgevat is, brengt het wetsvoorstel geen enkel beletsel om het Hof van Verbreking te verhinderen de in 1920 ingevoerde praktijk te behouden en de bevoegdheid van de rechterlijke macht in de geschillen van bestuur te handhaven en uit te breiden, binnen de perken voorzien door de Grondwet en door de wetten.

Artikel 2 bepaalt dat het Hof naar billijkheid uitspraak doet, mits inachtneming van alle omstandigheden zoowel in zake van openbaar als van privaats belang. Het zal nuttige aanduidingen kunnen vinden in de rechtspraak van den Raad van State, in Frankrijk, die meermaals geschillen van denzelfden aard te beslechten heeft. Het zal namelijk moeten nagaan welke de handelingen zijn, die als « Regeeringshandelingen » kunnen betiteld worden en die geen grond kunnen worden voor

een rechtsvordering van verantwoordelijkheid : bij voorbeeld, de betrekkingen van de Regeering met de Kamers, de diplomatieke handelingen, de handelingen die betrekking hebben op de binnen- of buitenlandse veiligheid van den Staat, de oorsprongen, enz.

2° Eischen tot nietigverklaring wegens machts-overschrijding of wegens machtsafleiding ingesteld tegen de handelingen van de onderscheidene bestuursoverheden :

Het geldt hier niet meer, door het verlenen van eene vergoeding, de schade te herstellen veroorzaakt door de krenking van een recht van een particulier door het bestuur. Het verhaal in nietigverklaring is, inderdaad, niet gericht tegen een administratief bezit, het is gericht tegen de handeling zelf, waartegen onwettigheid wordt aangevoerd. Iedere handeling van eene bestuurlijke overheid moet, indien zij onwettig is, op den eisch van ieder belanghebbende, kunnen vernietigd worden door het Hof voor Geschillen van bestuur.

Wanneer het wetsvoorstel het woord « machtsafleiding » (« détournement de pouvoir ») gebruikt, steunt het hierbij op de terminologie, te dien opzichte aangenomen door den Raad van State, in Frankrijk. De voorgestelde tekst laat toe, te doen nietig verklaren, niet alleen de handeling die op zichzelf een wezenlijke machtsoverschrijding uitmaakt, omdat de essentiële formaliteiten niet in acht werden genomen, omdat de handeling de wet verkracht of ze op verwerde wijze interpreteert, maar ook omdat de overheid die de handeling pleegde, de haar opgedragen macht van hare ware bestemming afgeleid heeft. Volgens den heer Duguit, professor aan de Rechtsfaculteit, te Bordeaux, wordt de waarde van de handeling ditmaal niet meer beschouwd volgens het doel dat zij beoogt, doch volgens het doel ingegeven door den wil waarvan het uitgaat ; dit doel wordt aldus een bestanddeel van de bevoegdheid.

3° Gezagsgeschillen tusschen de openbare besturen :

De gezagsgeschillen zijn bij ons talrijk. Nu eens, slaagt een particulier er niet in, eene moeilijkheid op te lossen, die hem aanbelangt, omdat de verschillende overheden tot welke hij zich wendt, zich onbevoegd verklaren ; een ander maal daarentegen, wordt een zelfde quaestie tegelijk behandeld door twee overheden. Vooralsnog, lost de wet slechts een zeer beperkt aantal van die geschillen op. In het belang van den particulier en om het aanzien van het bestuur te vrijwaren, is het noodig dat eene overheid worde aangesteld om die geschillen op te lossen. Het Hof voor geschillen van bestuur is gansch aangewezen om gevallen van dezen aard te onderzoeken.

4° Verhalen in zake geschillen van bestuur, welker kennisgeving door bijzondere wetten aan het Hof opgedragen wordt :

Herhaaldelijk heeft de wetgever voor de noodzakelijkheid gestaan sommige vraagpunten aan een onafhankelijke rechtsmacht in bestuurszaken toe te vertrouwen. Daar deze rechtsmacht tot nu toe in België niet bestaat, heeft hij deze taak opgedragen, nu eens aan de Regeering, dan weer aan de Bestendige Deputatie, soms ook aan een organisme in 't bijzonder met dit doel ingesteld, zooals den Mijnsraad. Na de instelling van het Hof voor geschillen van bestuur, zal deze moeilijkheid zich niet meer voordoen.

Bij de artikelen 59, 60 en 61 van het tegenwoordig wetsvoorstel, worden krachtens artikel 2, 4°, reeds zekere tusschenkomsten voorzien van het Hof voor geschillen van bestuur.

Buiten de gevallen waarover het Hof voor geschillen van bestuur uitspraak zal doen als rechtsprekend college, wordt in artikel 3 rekening gehouden met de mogelijkheid, dat de Regeering het advies van het Hof vraagt over de vraagpunten welke zij aldaar meent aanhangig te moeten maken.

HOOFDSTUK II.

VAN DE INRICHTING VAN HET HOF VOOR GESCHILLEN VAN BESTUUR

Bij de voorbereiding van dit hoofdstuk, hebben wij ruimschoots rekening gehouden met de wijzigingen welke de Raad van wetgeving aan de Regeering gegeven heeft, toen hij, in 1912, een wetsontwerp op de aansprakelijkheid der openbare machten opgemaakt heeft. Door het voorstel, wordt aan de Regeering de benoeming van het Hof opgedragen, met dien verstande echter, dat alleen kandidaten mogen benoemd worden, wier beroepsgeschiktheid en bevoegdheid vooraf ernstig onderzocht worden. (Verslag van den Raad van Wetgeving, hoofdstuk II, n° 1).

Het personeel van de raadsheeren zal niet talrijk zijn. Het zal hoofdzakelijk samengesteld zijn uit auditeurs die een stage van ten minste vijf jaar bij het Hof gedaan hebben. De andere benoemingen van raadsheeren zullen buiten dit kader mogen gedaan worden, maar volgens artikel 8 zal de voorkeur gegeven worden aan personen die blijken van bekwaamheid zullen geleverd hebben in de magistratuur, de balie of het onderwijs in de rechtswetenschap. Trouwens, gedurende de eerste vijf jaren van het bestaan van het Hof, zal alleen aan dezen dit ambt opgedragen worden.

De toevoeging van een afgevaardigde van het bestuur aan de vaste leden van het Hof (art. 20 tot 24) werd voorzien ten einde, wat maar billijk is, het openbaar gezag te laten medespreken in een vonnis waarbij de werking van zijn essentiële diensten betrokken is. Daarenboven, laat zij gemakkelijk toe het Hof te splitsen in twee Kamers, met behulp van een personeel samengesteld uit slechts vijf raadsheeren (art. 26 en 27).

In Frankrijk heeft men de instelling van het auditoraat beschouwd als een van de meest geschikte

maatregelen voor een goede recrutering van het Hof in de toekomst. Te oordeelen naar wat in dit land bestaat, wordt, bij den aanvang van de loopbaan, een examen afgenomen over wat de kandidaten vooral moeten kennen. Wat de Inrichting van dit examen betreft (art. 10), werden de modellen van het programma van de wedstrijden voor den Raad van State in Frankrijk en de procedure in België bij de wedstrijden voor het bekomen van een reisbeurs, als voorbeeld genomen.

Over de bepalingen betreffende de inrichting van het Hof zelf, is commentaar zoo goed als overbodig. Zij werden opgemaakt met de bedoeling den toestand van de vaste leden van deze hoge bevoegde rechtsmacht zooveel mogelijk te doen overeenkomen met dezen van de magistraten van de rechterlijke macht en voornamelijk ten einde aan de rechtsonderhoorigen den waarborg te verzekeren van de onafzetbaarheid der rechters.

De bepalingen betreffende de tucht, het voorzitterschap, de dienstverdeling, de vervanging van verhinderde magistraten, de inrichting van de griffiediensten zijn niets anders dan de eenvoudige aanpassing van dergelijke bepalingen in de bestaande wetgeving op de rechterlijke inrichting. De op-richting van het openbaar ministerie is eene noodzakelijkheid, omdat al de zaken waarvan het Hof moet kennis nemen, mededeelbaar zijn: volgens hun voorstel, zou dit ambt aan de auditeurs worden toevertrouwd. Dat zal voor hen de beste opleiding zijn om later in het Hof zelf zitting te nemen.

HOOFDSTUK III.

VAN DE RECHTSPLEGING

De bepalingen van ons wetsvoorstel betreffende de bij het Hof te volgen rechtspleging, hebben insgelijks tot grondslag de teksten voorgesteld door den Raad van wetgeving in zijn ontwerp van 1912; daar dit ontwerp echter beperkt is bij het vraagstuk van de aansprakelijkheid der openbare machten, moest het worden aangevuld om het aan te passen aan de uitbreiding welke het voorstel geven wil aan de bevoegdheid van het Hof voor bestuurs- en gerechtelijke geschillen. Inzonderheid heeft men sommige bepalingen moeten voorzien betreffende de te volgen rechtspleging in geval van verhaal wegens machts-overtreding of machtsafleiding; deze bepalingen steunen op den tekst der Fransche wet van 24 Mei 1872.

Het voorstel streeft er naar, om de grootste eenvoudigheid te paren met de vereischte waarborgen in het vonnissen van zaken die steeds van kieschen aard zijn. In beginsel, zal het gemeen recht dat zijn van de meest eenvoudige, de meest snelle en de minst kostende rechtspleging: die van de rechtbanken van eersten aanleg in summere zaken (art. 42), doch zonder tusschenkomst van pleitbezorgers.

Artikel 43 verplicht partijen domicilie te kiezen ter plaatse waar het Hof zetelt en voorziet dat al de betekenningen, behalve die van het arrest, geldig ter griffie van het Hof worden gedaan. Deze bepalingen worden verantwoord door het gebruik der geschreven procedure die, in beginsel, de eenige is welke bij het Hof wordt aangenomen.

Mits inachtneming van deze enkele bijzondere bepalingen, worden alle vraagstukken van rechtspleging opgelost overeenkomstig de regels van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering.

Het uitsluitend gebruik van de geschreven rechtspleging voor de zaken welke in de bevoegdheid van het Hof liggen, wordt verklaard door de gewichtigheid der belangen die op het spel staan en door de kiesheid der rechtsvraagstukken welke er oprijzen. Deze rechtspleging is in onmin gevallen bij de burgerlijke rechtsmachten; maar de taak der rechters wordt hier vergemakkelijkt door een lange reeks rechtskundige werken en veelvuldige rechtspraak, terwijl in zaken van bestuurs- en gerechtelijke geschillen schier gansch ons recht nog moet opgebouwd worden. Daarom schijnt het niet mogelijk te zijn de oplossing van vraagstukken welke zulke belangrijke gevolgen kunnen hebben, over te laten aan eene rechtspleging die niet de meest grondige en de meest volledige studie der zaak oplegt.

Elke partij beschikt over een termijn van drie maanden voor de voorbereiding en de neerlegging van een memorie houdende hare middelen en conclusie. Ten einde het gebruik der geschreven rechtspleging te vergemakkelijken en er zooveel mogelijk de formaliteiten van te vereenvoudigen, bepaalt het voorstel dat tegelijk met de memorie, drie kopijen op los papier worden neergelegd. De griffier van het Hof geeft mededeeling van deze kopijen, waardoor de kosten tot hun minimum worden herleid. Elk der rechters beschikt insgelijks over eene kopij om, vóór het verslag ter terechtzitting, de hoofdzakelijke punten van het geding te bestudeeren.

Elk van de partijen zal een termijn van 15 dagen hebben, vóór de terechtzitting, om ter griffie kennis te nemen, niet alleen van het verslag, maar ook van de conclusie van het openbaar ministerie. De voorzitter kan bovendien aan de advocaten toelaten voor het Hof mondeling eenige aanvullende opmerkingen voor te brengen, met dezen verstande weliswaar, dat zij geene middelen mogen aanvoeren, die zij niet in hunne respectievelijke memorie hebben aangehaald.

Dient er een onderzoek te worden bevolen, dan schrijft artikel 52 voor, dat het Hof een zijner leden of een auditeur zal aanstellen om daartoe over te gaan.

Wat de bijzondere maatregelen van procedure betreft, voorzien in zaken van verhaal over machts-overtreding of machtsafleiding, bepaalt art. 54, volgens de beschikkingen van de Fransche wet van 24 Mei 1872, hoe het aanvangspunt van den termijn van twee maanden, gedurende welken het verhaal geopend is, wordt vastgesteld. Een maatregel van nietigverklaring is zeer gewichtig, en daarom scheen het ons niet mogelijk aan den belanghebbende een langeren termijn te laten om zijn gedragslijn te kiezen.

Het is insgelijks naar luid van de Fransche wet, dat het tweede lid van artikel 54 werd opgesteld, waarbij de aanvragen gericht tot een bestuursverheid, die er geen gevolg heeft aan gegeven binnen een termijn van vier maanden, kunnen beschouwd worden als verworpen en vatbaar voor een verhaal tot nietigverklaring. Deze bepaling, die in Frankrijk zeer heilzame gevolgen heeft gehad, zal

het misbruik, — van eenvoudig zonder gevolg te laten de aanvragen waaraan het bestuur het bezwaarlijk vindt gevolg te geven, — doen verdwijnen. Om den belanghebbende in de gelegenheid te stellen te bewijzen op welken dag die termijn van vier maanden begint, laat het voorstel hem toe een ontvangstbewijs te eischen.

Het vraagstuk van het gebruik der talen zal door de wet moeten worden geregeld. Artikel 55 stelt voor zich te schikken naar de wetten op het gebruik der talen in gerechtszaken. Er werden aan de Kamer wetsontwerpen voorgelegd tot regeling van het taalgebruik in de burgerlijke rechtsvordering. Artikel 55 zal in overeenstemming moeten gebracht worden met de dienaangaande te nemen beslissingen. Aangezien de bevoegdheid van het Hof zich tot het geheele Rijk zou uitbreiden, schijnt het, van nu af, logisch een stelsel toe te passen overeenkomend met datgene dat voor het Hof van verbreking wordt voorgesteld.

Artikel 56 bepaalt dat de arresten van het Hof in hoogsten aanleg worden gewezen, en voorziet in welk geval zij in verbreking kunnen worden bestreden. Het voorstel past dus terecht artikel 106 der Grondwet toe.

HOOFDSTUK IV.

ONDERSCHIEDENE BEPALINGEN

Toen de Mijnwet van 22 Mei 1837 door het Parlement aangenomen werd, heeft men beslist aan eene instelling, Mijnraad genoemd, de bevoegdheid te verlenen, uitgeoefend door den Raad van State van het Fransche Keizerrijk of door dien van het Koninkrijk der Nederlanden. Wij zijn van gevoelen dat die bevoegdheden, zoowel als die voorzien bij de wet op de beroepsverenigingen, zonder bezwaar aan het nieuwe Hof zullen kunnen overgedragen worden. Er werd reeds een wetsontwerp bij de Kamer ingediend, houdende deze wijziging van de inrichting van den Mijnraad, geene enkele instelling zou meer waarborgen bieden ten aanzien van de vervanging van dezen Raad, dan het Hof voor Geschillen van bestuur. Het zou den Mijnraad in zich opnemen en zou met een minimum van kosten werken. Artikel 59 bekrachtigt deze afschaffing en brengt in de samengevoegde wetten op de mijnen, graverijen en groeven, de wijzigingen die de instelling van een Hof voor Geschillen van bestuur noodzakelijk maakt.

De wet van 10 Maart 1925 op de electriciteitsvoorziening doet juridische vragen van uiterst kieschen aard oprijzen.

Deze wet heeft de oprichting voorzien, bij het Ministerie van Arbeid en Nijverheid, van een vast Comité van advies om de Regering van advies te dienen. Dit Comité is voor de helft samengesteld uit vertegenwoordigers van de betrokken nijverheidstakken. Ambtenaren uit onderscheidene diensten vulden dit Comité verder aan.

In technisch opzicht, omvat dit Comité al de vereischte bevoegdheden. Dit is echter niet zóó in juridisch opzicht. Wij meenen dat er nauwelijks twee of drie rechtsgeleerden zitten onder de dertig leden die het Comité samenstellen. Bovendien moet men bekennen dat de vertegenwoordigers der betrokken nijverheidsbedrijven niet de gewenschte onpartijdigheid bezitten om de vraagstukken van juridischen aard, die bij het Comité worden gesteld, te beoordeelen. In Frankrijk, daarentegen, bezit de Raad van State op dit gebied eene overvloedige en nauwkeurige rechtspraak die stellige waarborgen geeft aan de betrokken belangen. Het Hof voor Bestuurs- en gerechtelijke geschillen is gansch aangewezen om deze rol in België te vervullen; het zou moeten uitspraak doen nadat het bestendig Comité zijn advies zal gegeven hebben en met inachtneming van de voorstellen van de meerderheid en, desgevallend, van de minderheid der leden van dit Comité. Dit maakt het voorwerp uit van artikel 60.

Toen de Regering aan de Kamer het ontwerp voorlegde, dat geworden is de wet van 11 October 1919 op de overeenkomsten van vóór den oorlog, werd de vraag gesteld welke overheid zou moeten uitspraak doen over sommige geschillen in zaken concessien van openbare diensten, geschillen betreffende de aanpassing der concessie-overeenkomsten aan de nieuwe economische omstandigheden. Toen waren allen het eens om aan eene administratieve rechtsmacht de zorg over te laten om, in zaken verhooging van weggelden, oppermachtige beslissingen te nemen met kracht van gewijsde.

Men oordeelde dat het ingrijpen van de rechterlijke overheid onmogelijk was. Het Parlement durfde deze taak niet toevertrouwen aan de bestendige deputaties. Er werd besloten aan de Regering de zorg over te laten deze geschillen te beslechten. (Hand. Kamer, 1920-1921, blz. 1489). Sommige beslissingen moeten thans nog dikwijls, op dit gebied, door de Regering getroffen worden. Het oogmerk is gekomen om tot stand te brengen hetgeen de Kamer toen wilde verwezenlijken. Daartoe strekt artikel 61.

HOOFDSTUK V.

OVERGANGSBEPALINGEN

De gepastheid van een beperkende beslissing zooals die van artikel 62 is niet te betwijfelen. Het is niet mogelijk aan de nieuwe wet terugwerkende kracht te geven, zoodat het nieuwe Hof over oude geschillen zou uitspraak te doen hebben. Artikel 62 bepaalt dan ook dat het niet bevoegd zal zijn om uitspraak te doen over feiten van vroegeren datum dan 1 Januari van het jaar waarin de tegenwoordige wet zal van kracht worden.

* * *

Aldus ingericht, zal het Hof voor Geschillen van bestuur zich, meenen wij, zonder moeite voegen in het kader van het Belgische publiekrecht; het zal grondig verschillen van instellingen als die welke, onder de benaming van « Raad van State », in andere landen bestaan en waar zij gewoonlijk overgebleven zijn uit het Napoleonisch regime.

Men weet dat, zoo in Frankrijk de medewerking van den Raad van State bij het opmaken van de wetten, van zuiver facultatieve aard is, zijn tusschenkomst evenwel verplichtend is voor de verordeningen van openbaar bestuur en de decreten uitgevaardigd onder den vorm van verordeningen van openbaar bestuur.

Anderzijds, doet de Raad, onder bestuurlijken vorm, uitspraak over het verhaal van particulieren

tegen de beslissingen van het « Conseil des prises » en tegen sommige besluiten der prefecten.

Wat de geschillen van bestuur betreft, verleent artikel 9 der wet van 24 Mei 1872, aan den Raad van State, het recht, om in hoogsten aanleg uitspraak te doen over het verhaal in zaken geschillen van bestuur alsmede over de eischen tot vernietiging wegens machts-overtreding, ingesteld tegen de handelingen van de onderscheidene bestuursverheden.

In het meerendeel der landen die een Raad van State tot stand gebracht en ingericht hebben, heeft deze nagenoeg dezelfde rechten als de Fransche « Conseil d'Etat ». Dit is namelijk het geval in Italië (wet van 30 Maart 1861, aangevuld door deze van 31 Maart 1869) en in Spanje (wet van 13 September 1888). Hetzelfde geldt voor Nederland, waar de instelling dagteekent uit het Fransche tijdvak; de Raad van State trad er eerst op als Kroonraad; sedert de Grondwet van 4 November 1848, wordt hij speciaal gelast den Koning en zijne ministers met advies bij te staan.

In het Groothertogdom Luxemburg, zijn de bevoegdheden van den Raad van State veelzijdig. Eenerzijds beraadslaagt hij in algemeene vergadering zijner leden over de wetsontwerpen, de amendementen, de verordeningen van openbaar bestuur en al de vraagstukken waarover zijn advies wordt gevraagd door de wetten en reglementen of door de Regering zelf. Anderzijds, vervult zijn Comité voor geschillen de bevoegdheden welke de Grondwet verleent aan den Raad in zaken gezags- en bestuurs- en gerechtelijke geschillen en de betwistingen over de wettelijkheid der besluiten en algemeene verordeningen. Evenals in de Nederlandsche wetgeving, wordt geen enkel wetsontwerp en, tenzij bij hoogdringendheid, geen enkel ontwerp van bestuurs- of algemeene politieverordening aan de groothertogelijke handteekening onderworpen dan nadat de Raad van State werd gehoord door middel van een advies uitgebracht in een met redenen omkleed verslag dat conclusie en desgevallend een tegenontwerp bevat. Al wat de geschillen en betwistingen betreft over de wettelijkheid der besluiten of algemeene verordeningen, evenals de geschillen tusschen de verschillende bestuursverheden, komt ten slotte te recht bij het Comité voor geschillen. Dit beslist in hoogste instantie met rechtstreekse rechtsmacht en als rechter over den grond der zaak, over het verhaal van de bestuursbeslissingen in zaken geschillen en waarvan geen beroep meer ontvankelijk is. Ook beslist bedoeld Comité over al de andere bestuurszaken over dewelke de wetten en verordeningen aan dit Comité rechtstreekse rechtsmacht verlenen als rechter in beroep. Vraagstukken betreffende de belasting, de militie, het domein, de vischvangst, het hakken van brandhout in de gemeenteboschessen kunnen aan den Raad van State worden voorgelegd. Zooals men ziet is zijne taak veelzijdig en moeilijk.

De instelling welke wij gaarne in 't leven zouden zien roepen, is geen slaafsche navolging van iets dat in het buitenland bestaat. Zij zal oorspronkelijke kenmerken dragen en aangepast zijn aan de behoeften van nationalen aard, welke uit de ervaring gebleken zijn.

Haar voornaamste lijnen komen hierop neer: Onafhankelijkheid tegenover den Staat. Waarborg van bevoegdheid, duurzaamheid en onpartijdigheid, waarbij aan onze medeburgers alle kansen verzekerd worden om verdedigd te kunnen worden tegen de willekeur van bestuurlijke beslissingen. Het is een eenvoudige rechtspleging, op tegenspraak en openbaar. Zij biedt mogelijkheid van doelmatig verhaal, waar alleen, behalve handelingen van de wetgevende en de rechterlijke macht, eigenlijke regeringshandelingen zullen buitenvallen, 't is te zeggen deze waardoor het individueel belang in strijd gebracht wordt met den Staat in zijne soevereine taak. Dit zijn handelingen voor welke wettigheid geen gezag oordeelen mag; zoo aldus de handelingen van den Koning optredend als Staatshoofd, onder het uitsluitend toezicht van de verantwoordelijkheid der ministers vóór het Parlement, bijvoorbeeld voor het sluiten van een verdrag, bij de diplomatieke onderhandelingen, bij de bevelvoering over het leger, bij de bijeenroeping en de ontbinding van de Kamers, enz.

De inrichting van zulkdanige instelling is volkomen overeen te brengen met den geest en den tekst onzer Grondwet. In plaats van dergelijke hervorming uit te sluiten, hebben de debatten van 1920, naar aanleiding van de Grondwetverziening, hare geboorte voorzien en voorbereid. De gewone wetgever kan ze in het leven roepen. Haar oprichting lijkt des te nuttiger daar de rol van dit bestuur gestadig groter wordt. Haar bevoegdheid en diensten nemen van jaar tot jaar meer uitbreiding. Met deze versterking van de macht van den Staat, van de provincie, van de gemeente, moeten de waarborgen waarover de Natie beschikt, gelijken tred houden. Volgens de gezaghebbende meening van den heer Paul Leclercq, Procureur-generaal bij het Hof van Verbreking: « Zal het bestuur des te beter zijn taak, — zoo gewichtig en zoo onmisbaar voor den goeden gang van de samenleving, — vervullen, als het de wet, eenige bron van zijn macht, met meer nauwlettendheid naleeft ».

H. CALTEOT de WIART.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Bij deze wet wordt een Hof van Geschillen van bestuur ingesteld, waarvan bevoegdheid, inrichting en rechtspleging worden geregeld zooals volgt.

EERSTE HOOFDSTUK

VAN DE BEVOEGDHEID.

Art. 2.

Het Hof voor Geschillen van Bestuur doet uitspraak:

1° Over de vorderingen tot herstel van een schade veroorzaakt door een handeling of een verzuim op bestuurlijk gebied, in al de gevallen waarbij de kennisneming daarvan door de Grondwet en de van kracht zijnde wetten niet aan de rechtbanken word

machtsoverschrijding of machtsafleiding, ingesteld tegen de handelingen van de onderscheidene bestuursverheden;

3° Over de geschillen omtrent bevoegdheid tusschen de openbare besturen;

4° Over al de verhalen in zaken geschillen van bestuur, waarvan de kennisneming aan hetzelfde door bijzondere wetten wordt opgedragen.

Art. 3.

Het Hof geeft zijn advies over al de vraagpunten van bestuurlijken aard, welke de Regering bij hetzelfde aanhangig maakt.

Art. 4.

De plaatselijke bevoegdheid van het Hof voor Geschillen van bestuur strekt zich over gansch het Rijk uit.

HOOFDSTUK II.

VAN DE INRICHTING VAN HET HOF VOOR GESCHILLEN VAN BESTUUR.

Art. 5.

Het Hof voor Geschillen van bestuur is gevestigd te Brussel.

Art. 6.

Het is samengesteld uit een voorzitter, een ondervoorzitter, drie leden en vijf auditeurs. Het omvat daarenboven afgevaardigden van het Hoofdbestuur, benoemd naar luid artikel 20.

Art. 7.

De voorzitter, de ondervoorzitter en de leden worden, op de voordracht van den Minister van Justitie, door den Koning voor hun leven aangesteld.

De leden moeten, in de verhouding van ten minste drie benoemingen op vijf, worden gekozen onder de bij het Hof in functie zijnde auditeurs en die de bij artikel 8 gestelde anciënniteit hebben.

Art. 8.

Kunnen alleen tot leden worden benoemd, de ingezetenen die Belg zijn door geboorte of ten gevolge van Staatsnaturalisatie, daarbij volle 30 jaar oud zijn en tot een der volgende categorieën behoren of behoord hebben:

1° De raadsheeren bij het Hof van Verbreking en de Hoven van beroep en de leden van de par- ketten en die Hoven;

2° De voorzitters, ondervoorzitters van de burgerlijke rechtbanken van eersten aanleg en procureurs des Konings bij die rechtbanken;

3° De advocaten bij het Hof van Verbreking, de advocaten bij de Hoven van Beroep of de rechtbanken van eersten aanleg, op de lijst der orde, sedert ten minste vijftien jaar, ingeschreven of leden van een tuchtraad;

4° De professoren, doctors in de rechten, die de rechtswetenschap, gedurende ten minste tien jaar, in een Belgische universiteit onderwezen hebben.

Kunnen insgelijks als leden worden benoemd, de auditeurs die hun functie aan het Hof, sedert ten minste vijf jaar, vervullen en de gewezen auditeurs die, na gezegde functies gedurende vijf jaar te hebben vervuld, in het bestuur den graad van directeur generaal bereikt hebben.

De voorzitter en de ondervoorzitter van het Hof worden gekozen onder de leden en moeten ten minste volle 35 jaar oud zijn.

Art. 9.

De auditeurs worden, op voordracht van den Minister van Justitie, door den Koning voor hun leven aangesteld. Zij kunnen alleen gekozen worden onder de kandidaten welke de volgende vereischten in zich vereenigen:

1° Belgisch ingezetenen zijn naar geboorte of de Staatsnaturalisatie hebben bekomen;

2° Den leeftijd hebben van ten minste volle 25 of ten hoogste 30 jaar;

3° In geval van militaire dienstverplichting, het naar huis zenden met onbeperkt verlof bekomen hebben;

4° Aan de balie een stage van drie jaar hebben gedaan;

5° In het examen, naar luid van het volgende artikel ingericht ter gelegenheid van de vacature waarin dient te worden voorzien, ten minste de twee derde van de punten hebben bekomen.

Niemand wordt tot dit examen toegelaten, zoo hij niet de eerste vier van die vereischte vervult op 1 Januari van het examen-jaar.

Art. 10.

In geval van vacature van een of meer plaatsen van auditeur, wordt overgegaan tot een examen dat bij koninklijk besluit wordt geregeld overeenkomstig de volgende bepalingen:

A. — De datum van het examen wordt in den « Moniteur » drie maanden vooraf aangekondigd;

B. — De Examen-Commissie is samengesteld uit den voorzitter en leden van het Hof, zetselend ten getale van ten minste drie leden;

C. — Het voornaamste deel van het examen bestaat uit een geschreven, theoretische en praktische proef, omvattende de kennis van het burgerlijk recht, de burgerlijke rechtsvordering, het Staatsrecht, het bestuurlijk recht en de Nederlandsche taal. Worden echter van de proef over de kennis van de Nederlandsche taal ontslagen, de houders van het diploma voorzien bij artikel 40 der wet van 21 Mei 1929 op het toekennen der academische graden en het programma der universitaire examens;

D. — Na terzijdestelling van de kandidaten die niet ten minste de twee derde van de punten bij de geschreven proef hebben behaald, gaat de Commissie over tot de mondelinge proef voor de overigen; deze proef omvat dezelfde leervakken;

E. — De Commissie maakt de uitslagen van het examen over aan den Minister van Justitie, met rangschikking der kandidaten naar orde van verdienste. De lijst van de door de Commissie voorgedragen kandidaten wordt, in dezelfde orde, in den « Moniteur » bekend gemaakt.

Art. 11.

De bloed- of aanverwanten tot in den vierden graad kunnen, zonder een dispensatie van den Koning, geen lid zijn van het Hof voor Geschillen van bestuur.

Zelfs in geval van dispensatie, kunnen de bloed- of aanverwanten in den verboden graad niet tegelijkertijd in een zelfde zaak zetelen.

Art. 12.

De bestendige leden van het Hof zijn onderworpen aan de bepalingen van de artikelen 174, 175, 177 en 179 van de wet van 18 Juni 1869, van het eerste artikel der wet van 29 Februari 1920 en van paragraaf III der wet van 3 Januari 1925. Zij mogen geen mandaat noch betrekking in een provinciaal of plaatselijk bestuur uitoefenen.

Art. 13.

Zij zijn verplicht den eed af te leggen, binnen de maand, te rekenen van af den dag waarop hun benoeming hun is betekend geworden; bij gebreke daarvan, kan in hunne vervanging worden voorzien.

De voorzitter van het Hof legt den eed af in handen van den Koning.

De ondervoorzitter, de leden en de auditeurs, leggen den eed af in handen van den voorzitter.

Art. 14.

Aan het Hof wordt een ranglijst gehouden waarop de bestendige leden in de volgende orde staan vermeld:

- De voorzitter;
- De ondervoorzitter;
- De leden naar anciënniteitsrang van hunne aanstelling;
- De griffier;
- De adjunct-griffier en de griffiersklerken in de orde van hun aanstelling.

In geval van benoeming op denzelfden datum, wordt de rang van de leden in iedere categorie, onder hen, naar ouderdom, bepaald.

Deze lijst bepaalt den rang in de openbare plechtigheden en in de vergaderingen van het Hof, alsmede dien van de in dezelfde kamer zetelende magistraten.

Art. 15.

De jaarwedden van den voorzitter, den ondervoorzitter en de leden van het Hof voor Geschillen van bestuur worden op dezelfde bedragen vastgesteld en aan dezelfde verhoogingen onderworpen als de wedden van den eerste-voorzitter en den kamervoorzitter of raadsheeren bij de Hoven van beroep.

Art. 16.

De jaarwedde van de auditeurs is vastgesteld op 30.000 frank gedurende de eerste vijf jaar van hun werkelijke bediening aan het Hof. Zij wordt gebracht op 40.000 frank te rekenen van het zesde jaar en, vervolgens, met 1.800 frank verhoogd na elke vijfjaarlijkse periode.

Art. 17.

De bepalingen van de artikelen 226, 227 en 231 der wet van 18 Juni 1869 zijn toepasselijk op de jaarwedden van de leden van het Hof.

Art. 18.

De bestendige leden van het Hof worden op rustpensioen gesteld wanneer zij, wegens een ernstige en bestendige gebrekkelijkheid, niet meer in staat zijn hun ambtsverrichtingen op behoorlijke wijze te vervullen, of wanneer zij den leeftijd van 72 jaar hebben bereikt.

Het bedrag van hun rustpensioen of emeritaat wordt vastgesteld naar luid van de bij de wet van 25 Juli 1867 vastgestelde regelen van de pensioenen der magistratuur.

Art. 19.

Desgevallend, wordt, ten aanzien van de leden van het Hof, voor de op pensioenstelling van ambtswege, gehandeld overeenkomstig de bepalingen der wet van 25 Juli 1867, betreffende de leden van het Hof van verbreking, onder voorbehoud van de volgende wijzigingen:

De waarschuwing voorzien bij artikel 2 van gezegde wet, wordt aan de leden van het Hof, welk ook hun rang zij, gegeven door den procureur-generaal bij het Hof van Verbreking, op de vordering van den Minister van Justitie, en de bij artikel 3 van dezelfde wet voorziene beslissing wordt door het Hof van Verbreking verleend.

Art. 20.

Ieder Minister wijst, respectievelijk voor zijn Departement, een afgevaardigde of een plaatsvervangend afgevaardigde aan, hebbende ten minste den graad van directeur van bestuur, om deel te nemen aan de werkzaamheden van het Hof, na daartoe door den voorzitter te zijn opgeroepen overeenkomstig het bepaalde bij artikel 24.

De Ministers mogen zich verstaan om gemeenschappelijk denzelfden afgevaardigde of plaatsvervangend afgevaardigde voor verscheidene Departementen aan te wijzen, mits echter de lijst van die afgevaardigden en plaatsvervangers ten minste tien namen draagt.

Art. 21.

De lijst van die namen wordt, voor de eerste maal, opgemaakt op het oogenblik dat het Hof wordt samengesteld; ingeval van vacature, om gelijk welke reden, wordt zij, in zooverre dit noodig is, aangevuld door een aanstelling overeenkomstig het vorig artikel, binnen de maand volgend op de vacature.

Deze aanstellingen worden den voorzitter van het Hof, door de zorgen van den Minister van Justitie medegedeeld.

Art. 22.

Behoudens de bij artikel 11 voorziene dispensatie, kunnen de ambtenaren die bloed- of aanverwant zijn tot en met den vierden graad, van bestendig lid van het Hof, niet als afgevaardigde of plaatsvervangend afgevaardigde worden aangesteld.

Art. 23.

De benoeming van die afgevaardigden en van hun plaatsvervangers kan, te allen tijde, bij ministerieel besluit worden ingetrokken. Zij houdt van rechtswege op met de functies die de titularis in het bestuur bekleedt.

Art. 24.

De voorzitter van het Hof wijst op de lijst van de afgevaardigden en van de plaatsvervangers den gene aan, die geroepen is te zetelen voor de kennisneming van elke zaak. In geval de alzoo geroepene

belet is, duidt de voorzitter dengene aan die hem vervangt.

Art. 25.

De artikelen 483 tot 503 van het Strafvorderingswetboek zijn toepasselijk op de overtredingen, in de uitoefening van hun ambtsverrichtingen aan dit Hof, door de bestendige leden van het Hof en door de afgevaardigden van het bestuur gepleegd.

Art. 26.

Het Hof bestaat uit twee kamers. De voorzitter zit de kamer voor, waarbij hij wenscht te behooren; hij zit de andere kamer voor wanneer hij het gevoeglijk acht; hij bekleedt het voorzitterschap bij de plechtige terechtzittingen.

Art. 27.

De voorzitter van het Hof duidt ieder jaar, binnen acht dagen het verlof voorafgaande, de leden aan, welke van iedere kamer zullen deel uitmaken, zoodanig dat de bij artikel 194, § 1, van de wet van 18 Juni 1869, gewijzigd bij artikel 4 der wet van 22 Februari 1908, voorgeschreven beurtwisseling verzekerd zij.

Art. 28.

Iedere kamer zetelt ten vasten getale van drie leden, daarbij begrepen, in ieder geval, de bestuursafgevaardigde geroepen om de zaak te berechten.

Art. 29.

Bij verhindering, worden de bestendige leden van het Hof vervangen volgens de bij de artikelen 201, 202, 203 en 205 van de wet van 18 Juni 1869 voorgeschreven regelen.

Wanneer hij zulks oorbaar acht, kan ieder kamervoorzitter een lid laten vervangen door den auditeur welke ten minste drie jaar dienst bij het Hof heeft vervuld.

Art. 30.

De voorzitter van het Hof, wijst, onder de auditeurs, diegenen aan, welke de ambtsverrichtingen van het openbaar ministerie in elke van de kamers van het Hof zullen vervullen.

Art. 31.

In het Hof is een griffier en één of meer adjunct-griffiers, waarvan het getal door den Koning, volgens de behoeften van den dienst, wordt bepaald.

Art. 32.

De griffier wordt door den Koning benoemd op een lijst dragende twee door den voorzitter van het Hof voorgedragen kandidaten. Hij kan door den Koning worden ontslagen.

D adjunct-griffiers worden door den Koning benoemd op twee dubbelgestelde lijsten voorgedragen, de ene door den voorzitter van het Hof, de andere door den griffier. Zij kunnen door den Koning worden ontslagen.

Art. 33.

Niemand kan tot griffier worden benoemd, zoo hij niet ten volle 30 jaar oud is.

Niemand kan tot adjunct-griffier worden benoemd, zoo hij niet ten volle 25 jaar oud is.

Art. 34.

De ambtsverrichtingen van den griffier van het Hof worden geregeld overeenkomstig de artikelen 154, 158, 160, 161, 162, 163, 170 en 172 van de wet van 18 Juni 1869.

Art. 35.

De griffiersklerken worden door den griffier aangesteld en ontslagen. Hun getal wordt bepaald door den Koning, zoodmede ook hunne jaarwedde.

Art. 36.

De jaarwedde van den griffier is vastgesteld op 40.000 fr., die van de adjunct-griffiers op 21.000 fr. Die jaarwedden zijn vatbaar voor dezelfde verhoogingen als de jaarwedde van de griffiers en adjunct-griffiers van de Hoven van beroep.

Art. 37.

De bedienden, boden en dienstlieden van het Hof worden door den voorzitter aangesteld en ontslagen; hun getal en hunne jaarwedde worden bij ministerieel besluit geregeld.

Art. 38.

De geringe uitgaven van het Hof worden bij ministerieel besluit geregeld.

Art. 39.

De voorzitter en de griffier van het Hof zijn er toe gehouden in de stad te verblijven, waar hetzelfde zetelt.

In geval van overtreding van deze bepaling, wordt de voorzitter, op de vordering van den Minister van Justitie, door den procureur-generaal bij het Hof van verbreking verwittigd en, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 212 van de wet van 18 Juni 1869, in vereenigde vergadering van dit Hof gevonnist.

Art. 40.

De bestendige leden, de griffier en de adjunct-griffier van het Hof zijn respectievelijk onderworpen aan de tuchtschikkingen die voor de onafzetbare leden de griffiers en de adjunct-griffiers van de Hoven van beroep zijn vastgesteld.

Die straffen worden door het Hof, in vereenigde vergadering, op de bestendige leden en, door den voorzitter, op den griffier en op de adjunct-griffiers toegepast.

Art. 41.

De kleedij welke door de bestendige leden van het Hof, ter terechtzitting en bij officiële plechtigheden wordt gedragen, wordt bij koninklijk besluit voorgeschreven.

HOOFDSTUK III.

VAN DE RECHTSPLEGING.

Art. 42.

Behoudens hetgeen hierna wordt voorzien, wordt de rechtspleging voor het Hof voor Geschillen van bestuur geregeld overeenkomstig de bepalingen van toepassing op de door de rechtbanken van eersten aanleg in summier zaken verleende vonnissen.

Art. 43.

Partijen treden op zonder tusschenkomst van pleitbezorger; zij zijn verplicht keuze van domici-

lie te doen in de plaats waar het Hof zetelt, zoo niet, zijn al de beteekeningen, behalve die van het eindarrest, geldig gedaan ter griffie van het Hof.

Art. 44.

Het onderzoek wordt schriftelijk gedaan. De aanlegger legt ter griffie, binnen drie maanden volgende op het verstrijken van den dagvaardingstermijn neer:

- 1° Het exploit van rechtsingang;
- 2° Een memorie houdende zijn middelen en conclusiën;
- 3° De bewijsstukken.

Binnen drie maanden volgende op die neerlegging, dient de verweerder, ter griffie, een memorie van antwoord en de bewijsstukken in.

Partijen zijn verplicht ter griffie, terzelder tijd als het oorspronkelijke van hun memorie, ten minste drie gedrukte of getypte en eensluidend verklaarde kopijen van dit stuk, op los papier, neer te leggen.

Art. 45.

Zoo de aanlegger in gebreke is gebleven, binnen den hiervoren bepaalden termijn, een memorie neer te leggen, legt de wederpartij, bij het verstrijken van dien termijn, ter griffie neer:

- 1° Het dagvaardigingsexploit;
- 2° Een memorie houdende haar middelen en conclusie, met de bij het vorig artikel voorgeschreven kopijen;
- 3° De bewijsstukken.

De aanlegger heeft slechts vijftien dagen om er kennis van te nemen en tegenspraak te doen. Na het verstrijken van dien termijn, wordt, onder overlegging van den verweerder, tot de berechting overgegaan.

Zoo de verweerder in gebreke is, binnen den bij het vorig artikel opgelegden termijn, een memorie neer te leggen, wordt onder overlegging daarvan door den aanlegger, tot de berechting overgegaan.

Art. 46.

De memories worden door partijen of door een bijzonder gevolmachtigde ondertekend; zij eindigen met een opgave van de aangewende bewijsstukken. De griffier geeft ontvangstbewijs van hunne neerlegging alsmede van hoogervermelde kopijen en deelt een daarvan mede aan de tegenpartij, hetzij langs bestuurswege, hetzij bij ter post aangezekende zending, volgens het een openbare overheid of een particulier betreft. Hij bewaart de overige kopijen ten gebreke van de leden van het Hof, die geroepen zijn de zaak te berechten.

Art. 47.

De particulieren kunnen alleen als gevolmachtigden nemen de op de lijst der orde ingeschreven advocaten, de pleitbezorgers en de personen welke het Hof op bijzondere wijze in iedere zaak aanneemt.

Art. 48.

De zaak is in staat van wijzen en is op tegenspraak gebonden door de nederlegging door den verweerder gedaan overeenkomstig artikel 44 of van artikel 45, en bij gebreke, van af het verstrijken van den voor deze nederlegging door dezelfde artikelen bepaalden termijn.

De voorzitter wijst de zaak toe aan de kamer die er moet kennis van nemen en stelt een lid of een auditeur aan om verslag te doen.

De verslaggever mag achtereenvolgens iedere van partijen machtigen aanvullende memories binnen een door hem opgelegden termijn in te dienen. Die memories zijn beheerscht door artikel 46.

Art. 49.

De voorzitter van de kamer die van de zaak moet kennis nemen, stelt den datum van de terechtzitting vast; hij waakt er voor dat het verslag ten gepasten tijde aan het openbaar ministerie wordt medegedeeld; het openbaar ministerie legt, vijftien dagen vóór de terechtzitting, het dossier van de zaak en het verslag ter griffie neer, samen met zijne conclusie. De griffier brengt deze neerlegging dadelijk ter kennis van partijen of van hun gevolmachtigden en waarschuwt hen dat zij die bescheiden ter griffie, doch zonder dezelve te verplaatsen, mogen inzien.

Art. 50.

Zoo de voorzitter het noodig acht, nadat er voorlezing is gegeven van het verslag en van de conclusie van het openbaar ministerie, worden partijen ter terechtzitting gehoord in hunne opmerkingen, doch zonder dat zij daarin middelen mogen voordragen, waarvan in hunne respectievelijke memories geen gewag werd gemaakt.

Art. 51.

In het opstel van het arrest, worden alleen opgenomen: de namen van de rechters en van den ambtenaar van het openbaar ministerie; de namen, beroepen en woonplaatsen van partijen; de vermelding van de voorgedragen memories en van hun mededeeling door de zorgen van den griffier; de vermelding van het verslag; de beweegredenen en de beschikking.

Art. 52.

Zoo er een onderzoek noodig is, beveelt het Hof dat daartoe worde overgegaan hetzij te zijner terechtzitting, hetzij door het lid of den auditeur die het in een gegeven plaats zal hebben aangesteld. In ieder geval, wordt proces-verbaal opgemaakt van de getuigenissen.

Art. 53.

De voorziening in vernietiging wegens machtsoverschrijding of wegens machtsafleiding, tegen de akten van de bestuursoverheden, heeft geene opschortende werking.

Art. 54.

Dit beroep staat open voor ieder belanghebbende, gedurende een termijn van twee maanden, te rekenen van de betekening der bestreden akte, zoo die akte voor dien maatregel vatbaar is, te rekenen van de bekendmaking, zoo het een akte betreft vatbaar om in een officiële verzameling te worden opgenomen, of, in de overige gevallen, te rekenen van het bewijs der verkregen kennis van de bestreden akte.

In de zaken welke het voorwerp kunnen zijn van een voorziening in vernietiging vóór het Hof, wanneer een termijn van meer dan vier maanden is

verstreken, zonder dat er eenige beslissing is gevallen, kunnen de betrokken partijen hunnen eisch als afgewezen beschouwen en bij het Hof in beroep komen. Indien stukken na de neerlegging van de aanvraag worden overgelegd, loopt de termijn slechts van af het ontvangen van die stukken. De datum van neerlegging van het bezwaarschrift en van de stukken wordt, desgevallend, vastgesteld door een ontvangstbewijs dat het betrokken bestuur kosteloos moet afleveren. Bij gebrek van beslissing, moet dit ontvangstbewijs, op straffe van vervallenverklaring, door partijen worden overgelegd tot staving van hun beroep bij het Hof voor geschillen van bestuur. Is de bestuursverheid een beraadslagend lichaam, dan wordt, desgevallend, de termijn verlengd tot het afloopen van de eerste wettelijke zitting volgende op de neerlegging van den eisch of van de stukken.

Art. 55.

De wetten op het gebruik der talen in gerechtszaken zullen van toepassing zijn op het Hof voor Geschillen van bestuur.

Art. 56.

De arresten worden in hoogsten aanleg gewezen en kunnen in verbreking slechts wegens vormgebrek of machtsoverschrijding worden bestreden.

Art. 57.

In geval van voorziening in verbreking, wordt het dossier van de zaak, met een inventaris, door den griffier van het Hof, aan den hoofd-griffier van het Hof van verbreking overgemaakt.

Art. 58.

Het voorrecht van den gerechtelijken bijstand kan door den voorzitter van het Hof worden verleend, op de wijze en met de uitwerkselen voorzien door de wet van 29 Juni 1929. De voorzitter doet uitspraak op eenvoudig verzoekschrift van den belanghebbende en zonder beroep.

HOOFDSTUK IV.

ONDERSCHIEDENE BEPALINGEN

Art. 59.

De Mijnaad is afgeschaft; de ambtsbevoegdheden aan den Mijnaad door de samengeoerde wetten op de mijnen, graverijen en groeven toegekend, worden door het Hof voor Geschillen van bestuur uitgeoefend.

In die samengeoerde wetten, worden de woorden « Hof voor Geschillen van bestuur » in de plaats gesteld van de woorden « Mijnaad » of « Raad », en de artikelen 114 tot 116, 119 tot 121 van deze wet zijn ingetrokken.

De werkelijke leden van den Mijnaad die niet geroepen worden om deel uit te maken van het Hof voor Geschillen van bestuur, zullen voortgaan de hun krachtens de samengeoerde wetten op de mijnen toegekende voordeelen te genieten.

Art. 60.

Het Hof voor Geschillen van bestuur wordt geroepen om van advies te dienen over al de vraagpunten die, naar luid van de wet van 10 Maart 1925 op de electriciteitsvoorziening, aan de beslissing van de Regeering worden onderworpen. Daar waar die wet de voorlichting door het vast Comité van advies inzake electriciteit voorziet, doet het Hof uitspraak na het advies van dit Comité te hebben ingewonnen. Indien de beslissing van dit Comité niet bij eenparigheid is genomen, zal aan het Hof een verslag uitgaande van de meerderheid en van de minderheid worden overgelegd.

Art. 61.

Het Hof zal door de Regeering worden geraadpleegd over al de door haar te nemen beslissingen, in uitvoering van artikel 7 der wetten van 11 October 1919 en 23 Juli 1924, betreffende de verbreking en de herziening van sommige vóór of tijdens den oorlog gesloten overeenkomsten.

HOOFDSTUK V.

OVERGANGSBEPALINGEN

Art. 62.

Het Hof voor Geschillen van bestuur zal niet bevoegd zijn om uitspraak te doen over feiten van vroegeren datum dan 1 Januari van het jaar waarin de tegenwoordige wet zal in werking treden.

H. CARTON DE WIART.

P. POULLET.

Emile BRUNET.

L. MEYSMANS.

E. VAN DIEVOET.

F. BOVESSE.

Uitgaven van het Rechtskundig Weekblad PAS VERSCHENEN:

J. DE WEERDT: Samensmelting van Naamlooze Vennootschappen. Met een woord vooraf door Prosper Thuysbaert.

AAN ONZE ABONNÉS!

Het ligt in eenieders bereik met wat goeden wil, ons ten minste één nieuw abbonis te brengen.

DAT IEDER HIERVOOR ONMIDDELIJK ZORGE!!